Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

# Arrest

**nr. 352 969 van 14 september 2026**
**in de zaak RvV X / IV**

**Inzake:** **X**

**Gekozen woonplaats:** **ten kantore van advocaat V. HAUQUIER**
**Henri Jasparlaan 109**
**1060 BRUSSEL**

**tegen:**

**de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen**

**DE WND. VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,**

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 30 december 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 23 december 2025.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 9 februari 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 30 maart 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken K. ALLYNS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN, *loco* advocaat V. HAUQUIER. Verwerende partij is niet verschenen, noch vertegenwoordigd.

**WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:**

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. De verzoekende partij (hierna: verzoeker) werd op 16 november 2023 als vluchteling erkend in Griekenland.

1.2. Verzoeker dient op 19 november 2024 een verzoek om internationale bescherming in bij de Belgische overheden.

1.3. Nadat een vragenlijst wordt ingevuld en ondertekend, wordt het dossier van verzoeker op 25 februari 2025 door de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna: de DVZ) overgemaakt aan het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: het CGVS).

1.4. Op 17 september 2025 en op 14 november 2025 wordt verzoeker gehoord op de zetel van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen (hierna: het CGVS).

1.5. Op 23 december 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) in hoofde van verzoeker een beslissing *"niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)"*. Dit is de bestreden beslissing, die luidt als volgt:

*"(…)*
*A. Feitenrelaas*

*U, A. S., verklaart van Palestijnse origine te zijn, afkomstig uit Gaza waar u bent geboren op 26 juni 1998. U bent een soennitische moslim en Arabier. Tot uw vertrek uit Gaza hebt u in Beit Hanoun gewoond. Uw vader overleed in 2014, uw moeder verblijft in Gaza. U heeft daar voorts nog twee zussen en een broer. Uw andere broer A. A. S M (24/33057) is ook in België en doorloopt hier de asielprocedure. Uw verloofde A. N. woont in Doha, Qatar.*

*U maakte in Gaza uw middelbare school af en volgde daarna een bachelor IT aan de universiteit Al Azhar in Gaza stad. U verdiende uw geld als uitbater van een telefoonwinkel.*

*Op 31 augustus 2023 vertrok u uit Gaza omdat u problemen kende met de gewapende groeperingen in uw regio. U reisde via Egypte met een toeristenvisum naar Turkije (met een legaal visum), waar u op 2 september 2023 aankwam. U ging naar Izmir waar u nog een week verbleef alvorens op 10 september 2023 in een rubberboot de oversteek naar Griekenland te maken. Uw vingerafdrukken werden geregistreerd op 24 oktober 2023 op Samos. Op 16 november 2023 werd u door de Griekse autoriteiten erkend als vluchteling. Tijdens uw verblijf in Griekenland werd u in het bezit gesteld van een verblijfsvergunning en van een Griekse reispas.*

*U diende na toekenning van de vluchtelingenstatus het kamp op Samos te verlaten en ging naar Sindiki waar u enkele maanden in een opvangcentrum verbleef. U werd er niet begeleid en er was geen werk. U woonde nadien ook nog een tijd in Thessaloniki en op Kreta. U werkte in de bouwsector en de olijvenpluk maar werd niet volgens de gemaakte afspraken betaald. Uiteindelijk ging u naar Athene waar uw pogingen om goed werk en een onderkomen te vinden evenmin erg succesvol bleken.*

*Omdat het lang duurde vooraleer u documenten kreeg, u zich niet kon aanpassen aan de Griekse samenleving, u de Griekse taal niet kon leren, u niet kon beschikken over goede huisvesting en u geen goede baan kon vinden en zelfs werd uitgebuit door werkgevers, besliste u Griekenland te verlaten. In het bezit van uw Griekse verblijfsvergunning en reispas nam u op 9 november 2024 het vliegtuig naar België.*

*Op 19 november 2024 ging u zich aanmelden bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) en diende u een verzoek om internationale bescherming in. U verklaart niet terug te kunnen naar Griekenland omdat de levensomstandigheden er ondermaats zijn.*

*Ter staving van uw verzoek legt u volgende documenten neer: uw Palestijnse identiteitskaart, uw Palestijns paspoort, uw Griekse verblijfsvergunning, uw Grieks reisdocument, een UNRWA kaart, een medisch document dat u in België heeft ontvangen, 17 foto's waarmee u de levensomstandigheden in Griekenland wil illustreren, documenten betreffende geldtransfers.*

*B. Motivering*

*Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt.*

*U geeft bij aanvang van het eerste persoonlijk onderhoud aan dat u last heeft van mentale problemen, meer bepaald stress en het feit dat u zich maar moeilijk zou kunnen concentreren op het interview (CGVS 1, p. 3).*

*Als u stress ervaart, gebruikt u soms ook het medicijn Cipralex (CGVS 1, p. 7). U legt inzake één attest neer ter staving van uw problematiek. Het betreft een attest van een psycholoog van het Rode Kruis, die aangeeft dat u begin 2025 drie keer op consultatie bent gegaan, en die tot de vaststelling kwam dat u zich zorgen maakt om uw familie en uw administratieve situatie. De psycholoog besluit met te stellen dat het haar "plus intime conviction" is dat u last heeft van posttraumatische stress. Los van de vaststelling dat deze diagnose allerminst lijkt vast te staan, dient voorts te worden opgemerkt dat dit document verder op generlei wijze aantoont dat u niet in staat zou zijn op een volwaardige, functionele en zelfstandige wijze aan de asielprocedure deel te nemen. Daarenboven heeft u ook tijdens uw interview bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) geen bijzondere procedurele noden aangegeven. U uitdrukkelijk gevraagd naar*

*elementen of omstandigheden die uw deelname aan de procedure konden belemmeren, stelde u overigens formeel dat er geen zulke zijn (Vragenlijst "Bijzondere procedure noden"). Ook toen de DVZ u vroeg of u persoonlijke problemen van medische of psychologische aard ervaart, antwoorde u daarop ontkennend ("Bijkomende vragen M-status Griekenland").*

*Dat u omwille van uw psychologische problemen niet in staat zou zijn geweest zijn de u gestelde vragen te begrijpen en uw relaas uit de doeken te doen, bleek voorts ook niet tijdens de onderhouden zelf. U werd er op gewezen dat u ten allen tijde om een (extra) pauze kon vragen tijdens het onderhoud indien u hieraan nood zou hebben (CGVS 1, p. 3, CGVS 2, p. 3). U maakte ook gebruik van die gelegenheid tijdens uw eerste onderhoud, waarna het CGVS een extra pauze inlaste. Tijdens die pauze informeerde de interviewer overigens naar uw situatie en verduidelijkte u dat u zich zorgen maakt om uw moeder en zus in Gaza (CGVS 1, p. 7). Toen u later tijdens dat onderhoud liet verstaan dat u het interview liever wou stoppen omdat u zich niet goed kon concentreren, werd ook daar rekening mee gehouden. De interviewer beëindigde het gehoor, beloofde u een nieuwe afspraak (CGVS 1, p. 9) en werd door uw advocaat geprezen voor deze tactvolle aanpak (CGVS 1, p. 10). Het tweede persoonlijk onderhoud, twee maanden later, verliep zonder enig probleem. Hoewel u nogmaals verwees naar uw psychologische problemen, meer bepaald naar uw angsten, slaapstoornissen en piekergedachten, diende u geen extra pauze aan te vragen en kon het onderhoud zonder significante moeilijkheden worden afgewerkt. U gaf daarbij telkens duidelijk antwoord op de gestelde vragen. Toen u op een bepaald moment aangaf dat u zich in het algemeen niet kan concentreren op bepaalde details, laste het CGVS op eigen initiatief een bijkomende pauze in (CGVS 2, p. 9). Uw advocaat had aan het einde van het persoonlijk onderhoud voorts geen opmerkingen over het verloop ervan en verwees louter naar uw psychologische problemen die een terugkeer naar Griekenland in de weg zouden staan (CGVS 2, p. 13).*

*Conform bovenstaande bevindingen werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.*

*Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.*

*Uit de elementen die voorhanden zijn (uw verklaringen, de neergelegde documenten, informatie van de Griekse autoriteiten van 25 april 2025), blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.*

*In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.*

*De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.*

*In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een*

*meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,…*

*Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].*

*Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].*

*Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2078215/ Definitief+verslag+statushouders+Griekenland.pdf; Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 24/6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf Country Report : Greece. Update 2024 », gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf); Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2114789/ Verslag_feitenonderzoek_statushouders_in_Griekenland_2024.pdf ; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-managementmainland-greece_en).*

*Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouder. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met*

*ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Er zijn een aantal NGO's en overheidsprogramma's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming (COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025, beschikbaar op https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior). De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.*

*Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.*

*Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.*

*Uit uw verklaringen blijkt dat u in het bezit bent van uw originele Griekse verblijfsvergunning, geldig tot 15 november 2028, en van een Griekse reispas die geldig blijft tot 4 maart 2029. U legt ook kopie neer van deze documenten (zie groene map). Tijdens een eerder onderhoud, bij de DVZ, gaf u ook al aan dat u in Griekenland kon beschikken over een sociale zekerheidsnummer (AMKA) en een fiscaal identificatienummer (AFM). Echter zou u die laatste twee documenten hebben achtergelaten in Griekenland (Bijkomende vragen m-status Griekenland d.d. 21 februari 2025).*

*1. ADET*

*Uit bovenstaande landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt*

*Aan elke begunstigde van internationale bescherming wordt een Griekse verblijfsvergunning (ADET) verleend. Uit de objectieve informatie blijkt niet dat er significante problemen worden gemeld bij het afleveren van deze verblijfsvergunning. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland die niet meer in het bezit zijn van hun nog geldige ADET (wegens diefstal, verlies), worden niet met dezelfde moeilijkheden geconfronteerd als begunstigden met een vervallen ADET. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/ en-us/articles/4985619341335; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/ RSA_BIP_Report_EN.pdf).*

*Wat betreft de afgifte/het hernieuwen van een verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaatgeneraal er vooreerst op dat artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 de commissarisgeneraal slechts één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond oplegt, namelijk dat de verzoekende partij "reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie." Het Commissariaat-generaal herinnert aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel ("GEAS") moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("Handvest") en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ("EVRM").*

*Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.*

*Indien in uw geval een vernieuwing van de ADET noodzakelijk is, wijst het CGVS erop dat, hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, deze niet aantonen dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, systematisch zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt evenmin dat het voor een dergelijke persoon onmogelijk zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.*

*Volgens de informatie waarover de Commissaris-generaal beschikt, blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigden van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren enige tijd in beslag kan nemen, met name drie tot zes maanden (volgens de laatste informatie waarover het CGVS beschikt: Country Report : Greece. Update 2024, p. 238). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.*

*Het Commissariaat-generaal benadrukt dat van een begunstigde van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat verwacht wordt dat deze de nodige ernstige stappen onderneemt om er zijn rechten uit te oefenen en leven op duurzame wijze uit te bouwen, evenals om er oplossingen te zoeken voor eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij in die lidstaat zou worden geconfronteerd, net zoals dit in een andere lidstaat zoals België het geval zou zijn, zowel op het vlak van diens documenten als op het vlak van diens levensonderhoud. Bovendien moet worden benadrukt dat bepaalde procedures, voorwaarden en daaraan verbonden gevolgen zoals wachttijden, te leveren inspanningen,… waarmee een begunstigde in Griekenland geconfronteerd kan worden op administratiefrechtelijk vlak of op het vlak van diens toegang tot bepaalde voorzieningen eigen zijn aan de processen en werking van structuren in elke lidstaat, en dat dit in het bijzonder het geval zal zijn wanneer de betrokkene een en ander zelf in de hand werkt (en bemoeilijkt) door zich te verplaatsen doorheen en tussen diverse lidstaten of wanneer deze zelfs doelbewust essentiële stukken zou achterhouden of vernietigen en zodoende a fortiori niet zou tegemoet komen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid daar niet wordt aangetoond dat een en ander verband zou houden met een situatie "buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om."*

*Bovendien blijkt uit de landeninformatie dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo wordt volgens het laatste AIDA-rapport " the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email" (vrije vertaling: "de aanvraag tot verlenging wordt, tezamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld") (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, p. 244). Uit de landeninformatie blijkt ook dat de mogelijkheid om sinds november 2021 een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen door een aantal Ngo's als een positieve ontwikkeling is verwelkomd (Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, p. 14; Recognised Refugees 2025.*

*Access to documents and socio-economic rights, p. 9). Bovendien stelt dit de begunstigde in staat om pas in een vergevorderd stadium van de procedure voor verlenging naar Griekenland te reizen: om naar zijn afspraak bij het bevoegde politiebureau te gaan nadat hij de bevestiging van de Griekse autoriteiten via e-mail heeft ontvangen.*

*2. Paspoort*

*Begunstigden dienen een verzoek in te dienen bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De begunstigde moet bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40 euro betalen (73 euro voor kinderen). De begunstigde moet alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs) scannen en bij het bevoegde vreemdelingenbureau een afspraak aanvragen om hun aanvraag persoonlijk te bevestigen. Naast deze stappen moeten begunstigden ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p.253-256). De begunstigde moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : https:// greece.refugee.info/en-us/articles/4985654192535). Het is dus duidelijk dat een begunstigde van internationale bescherming met een dergelijk reisdocument in staat is geweest om een bepaald bedrag bijeen te brengen en bepaalde complexe stappen te ondernemen die een zekere mate van digitale vaardigheid en contacten met de Griekse autoriteiten vereisen. In een dergelijk geval moeten worden vastgesteld dat er een zekere mate van vertrouwen bestaat in de Griekse politie en dat de begunstigde bij de toewijzing van zijn middelen voorrang heeft gegeven aan zijn vertrek uit Griekenland boven het doen gelden van zijn rechten in Griekenland. Uit een transversale lezing van de objectieve informatie blijkt ook dat de complexiteit van de procedures voor het verkrijgen van een paspoort niet groter is dan die voor het verkrijgen van andere documenten.*

*3. AFM-nummer (fiscale registratie)*

*De commissaris-generaal duidt verder dat uit objectieve informatie blijkt dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem). Na het verkrijgen van de ADET, dienen begunstigden een afspraak te maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van de AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21).*

*De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p. 266; en Communication on the status of migration management in mainland Greece). Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te activeren bij de Griekse autoriteiten.*

*4. AMKA nummer (sociale zekerheid)*

*Met het sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen begunstigden van internationale bescherming onder dezelfde voorwaarden als Griekse burgers gratis medische zorg krijgen. Om van deze rechten te kunnen genieten, moeten begunstigden dit nummer aanvragen, maar voortaan ook activeren. Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023, is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt". De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 valt de*

*uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel. Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven en moet het nummer vervolgens worden geactiveerd met een bewijs van adres en werk/studie. De verordening bepaalt dat het bewijs van verblijf kan worden geleverd op basis van een van de volgende documenten: bewijs van eigendom, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een detentiecertificaat voorleggen.*

*Het laatste RSA-rapport, gepubliceerd in april 2025 wees ook op de verplichting voor begunstigden om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te overleggen die op het ERGANI-platform is gedownload om hun verblijfplaats aan te tonen. Dit rapport maakt melding van een circulaire logica in Griekenland, waarbij wordt gesteld dat een actieve AMKA een van de voorwaarden is voor het verkrijgen van een arbeidsovereenkomst. Begunstigden zouden dus geen toegang hebben tot werk of sociale zekerheid, aangezien het zoeken naar een geregistreerde baan afhankelijk is van de activering van de AMKA, die op haar beurt weer afhankelijk is van die baan.*

*Deze circulaire logica is echter niet terug te vinden is in de andere informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt. Het laatste AIDA-rapport dat in september 2025 is gepubliceerd, bevestigt de noodzaak om een AMKA te activeren om toegang te krijgen tot gezondheidszorg en de noodzaak voor begunstigden van bescherming om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te verstrekken die is gedownload op het ERGANI-platform om hun verblijf in Griekenland aan te tonen. Hoewel dit rapport uitgebreid ingaat op kwesties die verband houden met zowel werkgelegenheid als sociale zekerheid, wordt er geen melding gemaakt van een circulaire logica of van de noodzaak om in het bezit te zijn van een actieve AMKA om een arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten. Een grondigere analyse van het eerder genoemde RSA-rapport (dat dus vijf maanden eerder werd gepubliceerd) maakt deze constatering des te opvallender. Uit het RSA-rapport blijkt namelijk dat er in de relevante passages (blz. 22 en 34) geen bronnen worden genoemd die deze circulaire logica bevestigen. De verwijzing naar de website van de Griekse overheid ( https://www.amka.gr/faq.html) die bevestigt dat een bewijs van tewerkstelling moet worden voorgelegd om de AMKA te activeren, geeft geenszins aan dat een actieve AMKA een voorwaarde is voor tewerkstelling.*

*Gezien deze tegenstrijdige informatie heeft het Commissariaat-generaal een reactie gevraagd aan het Griekse ministerie van Asiel en Migratie (zie NOTA in de map 'landeninformatie'). Hierin wordt verduidelijkt dat een arbeidsovereenkomst niet wettelijk vereist is om de A.M.K.A. te activeren, maar het A.M.K.A.-nummer is wel degelijk nodig voor de registratie van een arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem. Het Griekse ministerie erkent echter dat, hoewel uit de wet geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer kunnen bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat.*

*Op basis van het bovenstaande is het Commissariaat-generaal van mening dat er, afgezien van de wettelijke voorschriften, momenteel administratieve belemmeringen bestaan die de activering van het sociale zekerheidsnummer voor begunstigden van internationale bescherming die geen geregistreerde baan hebben, aanzienlijk bemoeilijken. Uit de analyse van bovenstaande objectieve informatie kan echter niet worden geconcludeerd dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANIplatform te registreren. Het ontbreken van concrete verwijzingen hiernaar en de door de Griekse overheid verstrekte informatie, gelezen in het licht van het laatste AIDA-rapport, laten niet toe te concluderen dat er een cirkelredenering bestaat tussen de activering van het AMKA-nummer en de registratie van een arbeidsovereenkomst. Deze vaststelling mag echter niet verhullen dat personen die bescherming genieten bij elk van deze stappen met administratieve moeilijkheden kunnen worden geconfronteerd.*

*Verder wijst de info erop dat begunstigden zonder actieve AMKA niet verstoken zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: https://help.unhcr.org/ greece/living-in-greece/access-to-healthcare/; AIDA, Country Report: Griekenland. Update 2023; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op :*

*https://help.unhcr.org/greece/living-ingreece/access-to-healthcare_; Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).*

*De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden. Hoewel een eventueel gebrek aan geldige/actieve persoonlijke documenten kan leiden tot tijdelijke situaties waarbij statushouders/ begunstigden moeilijker toegang hebben tot bepaalde basisvoorzieningen, betekent dit niet dat alle statushouders/begunstigden bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie. Dit risico hangt in de eerste plaats af van persoonlijke kenmerken, zoals de mate van zelfredzaamheid om in het eigen levensonderhoud te voorzien (via activiteiten in de formele of informele economie) of om een beroep te doen op de bijstand van organisaties die ondersteuning bieden aan statushouders/begunstigden van internationale bescherming, het al dan niet aanwezig zijn van ernstige kwetsbaarheden die een belangrijke negatieve impact hebben op de zelfredzaamheid en de mate waarin iemand over eigen middelen en/of een ondersteunend netwerk beschikt.*

*Daarbij komt het aan u toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat u zich op de beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat u niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.*

*Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer er u internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met bepaalde ernstige feiten en situaties, meer bepaald de slechte leefomstandigheden en het gebrek aan hygiëne in het opvangcentrum waar u verbleef (zie de 17 foto's in de groene map), moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.*

*Waar u voorts verwijst naar een problematische situatie op vlak van werkgelegenheid, huisvesting en integratie, stelt het CGVS vast dat uit uw relaas niet kan worden afgeleid dat u terecht kwam in een situatie van verregaande materiële deprivatie. Toen u nog in het opvangkamp van Sintiki verbleef, had u niet de kans om te werken daar het kamp te ver verwijderd was van het stadscentrum (CGVS 2, p. 6). Echter ging u na het verlaten van dit kamp naar Thessaloniki, waar u uw ADET en reisdocument verkreeg, onderdak vond in een appartement dat u met iemand deelde, en waar u aan de slag kon in de bouw. U werkte gedurende drie maanden als schilder en vloerder voor een man die u echter slechts een deel van het afgesproken uurloon uitbetaalde (CGVS 2, p. 7). U stelt dat er van u werd geprofiteerd omdat dit zwartwerk was, en u aldus geen klacht kon indienen (CGVS 2, p. 7, 8). Na deze episode in Thessaloniki reisde u verder naar Kreta, waar u al snel werk vond in de olijvenpluk. Er werd u een slaapplek voorzien en een maandloon dat varieerde van 900 tot 1000 euro (CGVS 2, p. 8). Omdat u een echte verblijf- en slaapplaats wou bent u vervolgens naar Athene verhuisd. U verbleef er tijdelijk bij een vriend (CGVS 2, p. 8) en ging ondertussen intensief op zoek naar werk. U heeft geen uitzend- of arbeidsbureaus bezocht maar ging elke ochtend naar een specifieke ontmoetingsplaats waar Albanese werkgevers arbeidskrachten kwamen oppikken. U kreeg evenwel niet elke dag werk. Op dagen dat u wel aan de slag kon, kreeg u 25 tot 30 euro uitbetaald (CGVS 2, p. 9). Uiteindelijk zou u ook Athene en Griekenland verlaten omdat u "het gevoel had dat dit niet de plek was om te blijven of zelfs maar een leven op te bouwen, omdat de veiligheid en zekerheid ontbraken" (CGVS 2, p. 9). Dienaangaande beweert u dat drugsdealers u bij hen activiteiten trachtten te betrekken, en u dat niet wou. Het CGVS stelt evenwel vast dat u niets weet over deze personen (CGVS 2, p. 12) en dat u dit gegeven onvermeld liet bij de DVZ, hetgeen de geloofwaardigheid van deze vrees ernstig ondermijnt. Bovendien kan uit uw verklaringen niet blijken dat u ooit het slachtoffer werd van een concreet incident, en rest de vaststelling dat u na het verlaten van het opvangkamp steeds ondernemend was en in staat bleek werk en onderdak te vinden.*

*Wat betreft uw zoektocht naar werk geeft u voorts zelf aan dat u deze beperkte tot het informele circuit. Hiernaar gevraagd, beaamt u dat u zich nooit inschreef in een interimkantoor. Evenmin wendde u zich tot de*

*Griekse openbare dienst voor arbeidsvoorziening DYPA (CGVS 2, p. 9, 10). U stelt dat u te druk bezig was met (zwart)werk, alsook dat u niets wist over interimkantoren (CGVS 2, p. 9, 10). Dit verbaast, nu het CGVS vaststelt dat u in België wel snel het initiatief nam om u in te schrijven bij een uitzendbureau, waardoor u nu (legaal) werkt in een voedingsbedrijf (CGVS 1, p. 6). Verwacht mag worden dat u ook in Griekenland stappen zet om het legaal arbeidscircuit te betreden. Waar u nog verwijst naar de onmogelijkheid om Grieks te leren (CGVS 1, p. 5) (CGVS 2, p. 10), stelt het CGVS vast dat u daartoe zeer beperkte stappen zette. U zegt dat u prioriteit gaf aan het vinden van werk en voorts geen ondersteuning kreeg om de taal te leren (CGVS 2, p. 10). Echter toont u hiermee niet aan dat u zelf een ernstige poging heeft gedaan om taallessen te volgen, en aldus uw kansen op beter werk te vergroten.*

*Gezien deze vaststellingen toont u niet op afdoende wijze aan dat u niet in de mogelijkheid zou zijn (geweest) om tewerkstelling of huisvesting te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien u toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen u evenwel niet aantoont. U toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. U toont niet aan dat u, buiten uw wil en haar persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen.*

*Wat de toegang tot huisvesting betreft, herinnert het CGVS eraan dat, hoewel de toegang tot huisvesting en fatsoenlijke materiële omstandigheden voor personen die om internationale bescherming verzoeken, gewaarborgd is, een dergelijke verplichting niet bestaat ten aanzien van personen die internationale bescherming genieten (art. 34, lid 1, van de kwalificatierichtlijn). Uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat artikel 3 niet kan worden uitgelegd als een verplichting voor de Hoge Verdragsluitende Partijen om een recht op huisvesting te garanderen aan alle personen die onder hun rechtsmacht vallen, en dat hieruit geen algemene plicht kan worden afgeleid om vluchtelingen financiële bijstand te verlenen zodat zij een bepaald levenspeil kunnen handhaven (EHRM, Samsam Mohammed Hussein e.a. tegen Nederland en Italië, 2 april 2013, §70). Begunstigden van internationale bescherming moeten in principe hun opvangcentrum 30 dagen na de toekenning van hun status verlaten. Verder bestaat er in beperkte mate ondersteuning door het HELIOS+-programma, de opvangcentra voor daklozen, lokale initiatieven en ngo's. Bijgevolg is de meerderheid van de begunstigden van internationale bescherming "self-accommodated" en verblijft zij in informele huisvesting (zie Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in september 2024).*

*Het enkele feit dat de Griekse autoriteiten u bij uw terugkeer geen huisvesting zullen garanderen, volstaat dan ook niet om aan te tonen dat u zou worden blootgesteld aan een situatie die kan worden gelijkgesteld met onmenselijke behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. Het is aan u om aan te tonen dat u volledig afhankelijk zult zijn van overheidssteun en dat de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten ertoe zou leiden dat u, ongeacht uw wil en persoonlijke keuzes, in een situatie van extreme materiële ontbering zou brengen, waardoor u niet in uw meest elementaire behoeften, zoals eten, drinken, wassen en huisvesting, zou kunnen voorzien en waardoor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden aangetast of in een staat van verval zou raken die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin HvJ-EU, 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 90).*

*U maak niet aannemelijk dat u daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in uw elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat u zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Het CGVS beschikt evenmin over aanwijzingen dat u verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Uw situatie kan dan ook niet worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak).*

*Waar u voorts verwijst naar een zekere kwetsbaarheid en meer bepaald naar uw mentale problemen (CGVS 2, p. 3), dient te worden opgemerkt dat het CGVS niet betwist dat u het bij momenten moeilijk heeft. Echter toont u niet aan dat u hiervoor in Griekenland niet zou kunnen worden behandeld. Gevraagd of u tijdens uw verblijf in Griekenland toegang zocht tot medische zorgen, herhaalt u dat u er een moeilijke psychologische periode doormaakte, maar op geen enkel moment hulp zocht (CGVS 2, p. 10). Als het CGVS u vervolgens de vraag stelt waarom u dit naliet, verklaart u dat u op zoek was naar een baan en het beter vond "geen tijd en energie te verspillen aan psychologische hulp" (CGVS 2, p. 10). Dit plaatst uw mentale problematiek toch enigszins in perspectief. Het medisch attest van 1 september 2025 geeft overigens aan dat u in januari 2025 een drietal keer op consultatie kwam bij een psychologe van het Rode Kruis, maar uit niets blijkt dat u nadien nog een psycholoog heeft gezien. U zegt dat u geprobeerd heeft een afspraak te maken, maar dat die afspraken "erg ver weg" zijn (CGVS 2, p. 3). Dat u in staat bent om te gaan werken maar niet om u naar een psycholoog te begeven, toont opnieuw het relatieve karakter van deze beweerde problematiek aan.*

*Bovendien lijken uw moeilijkheden op psychologisch vlak geen wezenlijke impact op uw zelfredzaamheid te hebben gehad. Hierboven werd al aangegeven dat u tijdens uw verblijf in Griekenland telkens werk en onderdak vond. U ondernam ook verschillende reizen (van Gaza naar Turkije en Griekenland, naar Thessaloniki, Kreta en Athene, van Griekenland naar België) en kon daarbij rekenen op de financiële steun van familieleden. Zo ontving u toen u in Griekenland was een bedrag van 980 euro om te voorzien in uw basisbehoeften (CGVS 2, p. 5). U legt een overzicht van transacties neer om dit te bewijzen (zie groene map). U kon ook rekenen op een Gazaan die in Griekenland verbleef en die u het geld voor uw paspoort leende (CGVS 2, p. 5). Toen u het moeilijk had in Thessaloniki, kon u zich bovendien ook wenden tot een organisatie waar u elke dag kon eten (CGVS 2, p. 10).*

*Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.*

*Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.*

*De hierboven nog niet besproken documenten kunnen de appreciatie van het CGVS niet ombuigen. Uw Palestijns paspoort en uw Palestijnse identiteitskaart hebben betrekking op uw persoonsgegevens en uw nationaliteit. Deze hebben geen uitstaan met de beoordeling van effectiviteit van uw internationaal beschermingsstatuut in Griekenland. De neergelegde UNRWA-registratiekaart heeft betrekking op uw leven in Gaza, doch hieromtrent merkt het CGVS op dat u middels dit document niet kan aantonen dat de aan u verleende bescherming in Griekenland niet (meer) effectief zou zijn.*

*C. Conclusie*

*Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.*

*Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat Griekenland u internationale bescherming heeft verleend en dat u dus niet mag worden teruggestuurd naar Gaza."*

2. Over de rechtspleging

De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen.

Oud artikel 39/59, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) bepaalt als volgt:

*"Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf."*

Oud artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet houdt niet in dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoekende partij te erkennen als vluchteling of haar de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen.

Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nrs. 227.364 en 227.365; RvS 27 mei 2015, nr. 231.354).

3. Over de gegrondheid van het beroep

3.1. Het verzoekschrift

3.1.1. In een eerste en enig middel voert verzoeker de schending aan van artikel 1, A van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1953

(hierna: Vluchtelingenverdrag), van artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: EVRM), van de artikelen 48/3, 48/4 en 57/6 van de Vreemdelingenwet, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (hierna: wet van 29 juli 1991), van het zorgvuldigheidsbeginsel, van het redelijkheidsbeginsel en van de samenwerkingsplicht.

3.1.2. Verzoeker geeft eerst een theoretische uiteenzetting over de interpretatie van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Hij stelt dat hij, als Palestijn afkomstig uit Gaza en na een lange migratiereis, psychologisch bijzonder kwetsbaar is. In dit verband wijst hij erop dat hij reeds bij aanvang van het eerste persoonlijk onderhoud melding maakte van stress en verklaarde zich niet goed te voelen, dat hij bijzonder aangeslagen was door de situatie van zijn familie in Gaza, en dat hij wachtte op een afspraak bij een psycholoog en Cipralex innam. Verzoeker benadrukt dat het eerste persoonlijk onderhoud uiteindelijk werd stopgezet omdat hij zich psychologisch niet meer in staat voelde dit verder te zetten. Hij wijst er vervolgens op dat hij ook tijdens het tweede persoonlijk onderhoud gewag maakte van psychologische problemen en aangaf te wachten op een consultatie bij een psycholoog. Voorts betoogt verzoeker dat de duur van zijn asielprocedure hem nog meer verzwakte, wat leidde tot extra angst. Hij licht toe dat hij in het verleden voedselhulp, schoolhulp en medische hulp van UNRWA ontvangen heeft in de Gazastrook en dat zijn familie zich in een zeer moeilijke situatie bevindt waar zijn familieleden, onder wie zijn moeder en gehandicapte zus, zich nog bevinden en dagelijks gevaar lopen. Volgens verzoeker werd de plaats waar zijn familie verbleef kort voor het eerste persoonlijk onderhoud gebombardeerd, waarbij buren omkwamen. Verzoeker stelt in een zorgwekkende psychische toestand te verkeren en zich in een permanente staat van stress te bevinden omwille van de huidige situatie in de Gazastrook. In dit kader verwijst verzoeker nog naar gevoegde algemene informatie aangaande de kwetsbaarheid van mensen uit Palestina (stukkenbundel verzoeker, stukken 2.1 tot en met 2.13).

Vervolgens gaat verzoeker in op de situatie van erkende vluchtelingen in Griekenland en stelt dat deze "*zo nijpend (is) dat het niet kan worden beschouwd als zijnde in overeenstemming met de Europese normen en standaarden*", waarbij hij verwijst naar rechtspraak van de Raad. Hij betoogt in dit verband dat het CGVS rekening moet houden met deze kwetsbaarheid zowel tijdens het persoonlijk onderhoud als tijdens de inhoudelijke behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming, wat volgens verzoeker niet is gebeurd.

Verzoeker tracht de motieven van de bestreden beslissing te weerleggen. Hij stelt dat hij veroordeeld was om te leven in onmenselijke omstandigheden, en dat de door Griekenland verleende bescherming niet doeltreffend en derhalve slechts theoretisch is. Hij meent dat de in de bestreden beslissing gegeven samenvatting van de problemen die verzoeker in Griekenland ondervond niet overeenstemt met zijn situatie in Griekenland zoals hij die tijdens zijn persoonlijk onderhoud heeft beschreven, en dat er sprake is van een ontoelaatbare bagatellisering van de onmenselijke en vernederende behandeling die hij heeft ondergaan. Hij vestigt de aandacht hierbij op een aantal ernstige feiten, met name dat hij nooit enige financiële steun van de Griekse autoriteiten heeft ontvangen, dat hij tevergeefs heeft geprobeerd hulp te zoeken om de Griekse taal te leren, dat hij slechts kon overleven dankzij financiële hulp van familieleden, dat hij enkel sporadisch werk vond en daarbij werd uitgebuit, dat hij enige tijd met meerdere personen in een plaats leefde waar de hygiënische situatie onhoudbaar was, dat hij depressief was maar geen psychologische bijstand kreeg, dat hij geen sociale steun of hulp kreeg, dat hij geen enkele vorm van financiële, taalkundige of integratiehulp ontving, geen toegang had tot medische zorg, noch lichamelijk noch geestelijk, en enkel in bijzonder precaire omstandigheden kon werken, met name in het zwart, tegen een hongerloon, zonder verzekering en onder uitbuiting. Hij stelt dat hem na dergelijke beproevingen redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet van plan was permanent in Griekenland te blijven  De verwerende partij houdt volgens verzoeker geen enkele rekening met zijn individuele moeilijkheden; zoals zijn mentale toestand, zijn verantwoordelijkheid voor zijn familie, zijn gebrekkige kennis van de taal en een totaal gebrek aan ondersteuning in Griekenland. Hij wijst ook op de administratieve obstakels waarover hij getuigde.

Verzoeker meent dat de verwerende partij in de bestreden beslissing een volstrekt stereotiepe motivering hanteert door te oordelen dat hij naar Griekenland kan terugkeren, nadat hij daar (theoretisch) internationale bescherming heeft gekregen. Hij wijst erop dat zowel zijn verklaringen als de totaal dramatische objectieve situatie in Griekenland, zoals in het verzoekschrift beschreven, aantonen dat het praktisch onmogelijk is dat hij zijn rechten in Griekenland kan doen gelden.

Vervolgens gaat hij in op de onmenselijke en vernederende levensomstandigheden in Griekenland. Hij gaat hierbij in op zijn individuele situatie en op de dramatische situatie voor personen die internationale bescherming genieten in Griekenland in het algemeen. Hierna voert verzoeker aan dat hij zich niet kan beroepen op de door de Griekse autoriteiten verleende bescherming, waarbij hij ingaat op de ontwikkelingen in de jurisprudentie, de politieke ontwikkelingen, het interstatelijk vertrouwensbeginsel, de onmogelijkheid om

een menswaardig leven te leiden in Griekenland, en het verzuim van de verwerende partij om de situatie in Griekenland grondig te onderzoeken. Wat dit laatste punt betreft, voert verzoeker aan dat dat het administratief dossier geen informatie of verslagen bevat over Griekenland, en het CGVS bijgevolg niet kon oordelen dat Griekenland verzoeker reële en effectieve bescherming bood. Hij bekritiseert tevens het CEDOCA-rapport "*COI Focus – Grèce: Aide aux Migrants*" van 25 juli 2025, waarbij hij citeert uit een schrijven van een tiental Griekse (hulp)organisaties (stukkenbundel verzoeker, stuk 2.14). Hij wijst er voorts op dat hij absoluut geen financiële middelen heeft via geldtransfers of hulp uit Gaza. Verzoeker wijst verder op grote administratieve en sociale problemen bij het verlengen van Griekse verblijfsvergunningen en stelt dat het niet hebben van een geldige verblijfsvergunning voor personen die internationale bescherming genieten een groot obstakel kan zijn om naar Griekenland terug te keren en er hun rechten uit te oefenen. Met betrekking tot het recht op gezinshereniging, voert verzoeker onder verwijzing naar algemene informatie en rechtspraak van de Raad aan dat dit bijna volledig ineffectief is.

Verzoeker gaat verder uitgebreid in op de toegang tot sociale bijstand, sociale bescherming en huisvesting, de toegang tot de arbeidsmarkt, de toegang tot onderwijs, de toegang tot sociale diensten, de toegang tot gezondheidszorg en racisme en haatmisdrijven in Griekenland. Verzoeker concludeert dat hij niet naar Griekenland kan terugkeren wegens de systematische tekortkomingen en gebreken van het Griekse systeem en dat de aan hem verleende bescherming slechts theoretisch is. Hij acht een terugkeer naar Griekenland absoluut ondenkbaar, gezien het risico op een schending van artikel 3 van het EVRM.

Verzoeker gaat tot slot nog in op de situatie in Gaza en meent hij dat het duidelijk is dat hij als vluchteling moet worden erkend.

3.1.3. Verzoeker vraagt in hooforde erkend te worden als vluchteling, in ondergeschikte orde hem de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen en in uiterst ondergeschikte orde de bestreden beslissing te vernietigen.

3.1.4. Als bijlage aan het verzoekschrift worden de volgende nieuwe stavingstukken gevoegd;
"*Stukken 1*
*(…)*
*3. Brief van 6 Schengenstaten aan de Europese Commissie, 01/06/2021*
*Stukken 2*
*1. "Globaal rapport van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg van Ulysse over de pathogene gevolgen van de gebeurtenissen in verband met het conflict en de invasie in Gaza op personen van Palestijnse origine aanwezig in België", ULYSSE (A. VANOETEREN en R. BRANKAER), 03/04/2024*
*2. "Nota van de dienst geestelijke gezondheid van Ulysse over de pathogene effecten van de gebeurtenissen in verband met het conflict en de invasie in Gaza op personen van Palestijnse origine aanwezig in België", ULYSSE (O. DELLICOUR, L. GERHELS, R. BRANKAER), 20/06/2024*
*3. "Kwartaalverslag - Huisvesting - Het systemisch tekort aan huisvesting staat centraal in het laatste kwartaal van 2023", Hub Humanitaire, december 2023*
*4. "Dringende oproep - Geestelijke gezondheidscrisis bij Palestijnse mannelijke asielzoekers die dakloos zijn geworden door de Belgische staat", Dispensaire social (B. LIEBMANN DIALLO & E. MAREELS), 11/03/2024*
*5. Notitie van het ziekenhuis CHU Saint Pierre, Dr C.-A. S(…), 12/07/2024*
*6. Notitie van SSM Le Méridien, Dr. A. BR(…), 17/07/2024*
*7. Verslag ballingschap, R. K(…), 18/07/2024*
*8. Verslag van het Burgerplatform, M. K(…), 23/07/2024*
*9. Notitie van de psychiatrische crisis- en spoedafdeling, Cliniques universitaires Saint-Luc, Pr G. D(…), 24/07/2024*
*10. Brief over "zorgen over de geestelijke gezondheid van Palestijnse IPR's", PBSM (L. D(…)), 22/07/2024*
*11. Attest van ABP, O. D(…), M. B(…), 29/07/2024*
*12. "RV Santé Mentale Palestiniens", T. D(…), 30/05/2024*
*13. "PV Santé Mentale Palestiniens", FEDASIL, 05/06/2024*
*14. Brief 10 Griekse organisaties gericht aan CGVS, 19/11/2025"*

3.2. Aanvullende nota's

3.2.1. Op 3 maart 2026 legt de verwerende partij, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer waarin zij refereert naar diverse informatiebronnen en rechtspraak uit Duitsland en Zwitserland, waarvan zij de weblinks vermeldt:

- AIDA/ECRE, *Country Report : Greece. Update 2024*, september 2025;
- CEDOCA, *COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*, 17 september 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, Pressemitteilung nr. 30/2025, 16 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, Jugement BVerwG 1 C 18.24, 16 april 2025;

- Verwaltungsgerichtshof Kassel, Pressemitteilung, 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24;
- Bundesverfassungsgericht, arrest D-2590/2025, 11 september 2025

Bij de aanvullende nota is tevens volgend stuk gevoegd:

- Nota juridische dienst CGVS, *A.M.K.A wetgeving Griekenland update,* 16 januari 2026 met daarbij gevoegd een Engelse vertaling van de AMKA-verordening van 23 december 2023, een Franse vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016, een Franse vertaling van de omzendbrief van 3 november 2025 en e-mailuitwisseling tussen het commissariaat-generaal en de Griekse Asylum Service.

3.2.2. Ter terechtzitting legt verzoeker, op basis van dezelfde wetsbepaling, een aanvullende nota neer. In deze nota wordt verwezen naar de recente arresten van de Verenigde Kamers van 20 februari 2026 en naar de brief van 19 november 2025 van de Griekse ngo's aan het CGVS met kritiek op de CGVS-nota "*COI Focus, Grèce, Aide aux migrants*" van 25 juli 2025. Via consulteerbare weblinks verwijst verzoeker voorts naar het "*Country Report: Greece. Update 2024*" van AIDA/ECRE van september 2025 en de rapporten van RSA/PRO ASYL, met name "*Recognised refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*" van 7 april 2025, de publicatie "*No support for refugees returned to Greece*" van 20 maart 2025 en de publicatie "*Recognised refugee statistics in Greece: first half of 2025*" van 30 september 2025. Tevens formuleert verzoeker kritiek op de AMKA-nota van 16 januari 2026 bijgebracht door het CGVS en betoogt hij dat deze nota geen ander licht werpt op het "*circulaire probleem*" dat door RSA wordt gesteld.

Als bijlage aan deze aanvullende nota voegt verzoeker de volgende stukken toe:

- brief van de Griekse ngo's van 19 november 2025 aan het CGVS met betrekking tot de nota "*Aide aux Migrants*" van 25 juli 2025;
- brief gestuurd naar meester Lahaye door Minos Mouzourakis, Advocaat en Legal and Advocacy Officer binnen de Refugee Support Aegean (RSA), 16 januari 2026;
- Europese Commissie, brief aan de staatssecretaris, Ares(2023)8268343, 4 december 2023

4. Beoordeling van het beroep

4.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil. Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad moet zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoetkomt aan de verplichting om een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie te voorzien, met name ervoor zorgen dat het daadwerkelijk rechtsmiddel een volledig en *ex nunc* onderzoek omvat van zowel de feitelijke als juridische gronden, met inbegrip van, indien van toepassing, een onderzoek van de behoefte aan internationale bescherming.

4.2. De formele motiveringsplicht, voorgeschreven in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991, heeft tot doel de betrokkene een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing te verschaffen, dat hij in staat is te weten of het zin heeft zich tegen die beslissing te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De Raad stelt vast dat de motieven van de bestreden beslissing op eenvoudige wijze in die beslissing kunnen gelezen worden zodat verzoeker er kennis van heeft kunnen nemen en is kunnen nagaan of het zin heeft de bestreden beslissing aan te vechten met de beroepsmogelijkheden waarover hij in rechte beschikt. Bovendien blijkt uit het verzoekschrift dat verzoeker kennis heeft van de motieven van de bestreden beslissing, aangezien hij deze inhoudelijk bekritiseert. Bijgevolg is het doel van de formele motiveringsplicht *in casu* bereikt en voert verzoeker in wezen de schending aan van de materiële motiveringsplicht.

De materiële motiveringsplicht, de vereiste van deugdelijke motieven, houdt in dat een administratieve rechtshandeling, *in casu* de beslissing tot niet-ontvankelijkheid van het verzoek om internationale bescherming, op motieven moet steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van de beslissing in aanmerking kan worden genomen. Het middel zal dan ook onder meer vanuit dit oogpunt worden onderzocht.

4.3. De bestreden beslissing is geschraagd op artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling

niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Artikel 57/6, § 3, van de Vreemdelingenwet vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (wetsontwerp van 22 juni 2017 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, *Parl.St.* Kamer 2016-2017, nr. 54 2548/001, 101).

De Raad wijst erop dat de Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van richtlijn 2013/32/EU (hierna: Verordening (EU) 2024/1348) met ingang van 12 juni 2026 van toepassing is. Artikel 79, lid 3, van deze verordening verduidelijkt evenwel dat zij van toepassing is op procedures voor het verlenen van internationale bescherming met betrekking tot verzoeken die vanaf 12 juni 2026 worden ingediend. Verzoeken om internationale bescherming die vóór die datum zijn ingediend, blijven onderworpen aan richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: de Procedurerichtlijn). Aangezien verzoeker zijn verzoek om internationale bescherming op 19 november 2024 heeft ingediend, wordt de onderhavige procedure derhalve beheerst door de Procedurerichtlijn en door de ter omzetting daarvan vastgestelde nationale bepalingen

4.5. Over de bijzondere procedurele noden

Dient te worden vastgesteld dat in de bestreden beslissing met recht gemotiveerd wordt dat in hoofde van verzoeker geen bijzondere procedurele noden konden worden vastgesteld, dat redelijkerwijze kan worden aangenomen dat zijn rechten werden gerespecteerd en dat hij kon voldoen aan zijn verplichtingen. De motieven dienaangaande luiden als volgt:

*“Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt.*
*U geeft bij aanvang van het eerste persoonlijk onderhoud aan dat u last heeft van mentale problemen, meer bepaald stress en het feit dat u zich maar moeilijk zou kunnen concentreren op het interview (CGVS 1, p. 3).*
*Als u stress ervaart, gebruikt u soms ook het medicijn Cipralex (CGVS 1, p. 7). U legt inzake één attest neer ter staving van uw problematiek. Het betreft een attest van een psycholoog van het Rode Kruis, die aangeeft dat u begin 2025 drie keer op consultatie bent gegaan, en die tot de vaststelling kwam dat u zich zorgen maakt om uw familie en uw administratieve situatie. De psycholoog besluit met te stellen dat het haar "plus intime conviction" is dat u last heeft van posttraumatische stress. Los van de vaststelling dat deze diagnose allerminst lijkt vast te staan, dient voorts te worden opgemerkt dat dit document verder op generlei wijze aantoont dat u niet in staat zou zijn op een volwaardige, functionele en zelfstandige wijze aan de asielprocedure deel te nemen. Daarenboven heeft u ook tijdens uw interview bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) geen bijzondere procedurele noden aangegeven. U uitdrukkelijk gevraagd naar elementen of omstandigheden die uw deelname aan de procedure konden belemmeren, stelde u overigens formeel dat er geen zulke zijn (Vragenlijst “Bijzondere procedure noden”). Ook toen de DVZ u vroeg of u persoonlijke problemen van medische of psychologische aard ervaart, antwoorde u daarop ontkennend ("Bijkomende vragen M-status Griekenland").*
*Dat u omwille van uw psychologische problemen niet in staat zou zijn geweest zijn de u gestelde vragen te begrijpen en uw relaas uit de doeken te doen, bleek voorts ook niet tijdens de onderhouden zelf. U werd er op gewezen dat u ten allen tijde om een (extra) pauze kon vragen tijdens het onderhoud indien u hieraan nood zou hebben (CGVS 1, p. 3, CGVS 2, p. 3). U maakte ook gebruik van die gelegenheid tijdens uw eerste onderhoud, waarna het CGVS een extra pauze inlaste. Tijdens die pauze informeerde de interviewer overigens naar uw situatie en verduidelijkte u dat u zich zorgen maakt om uw moeder en zus in Gaza (CGVS 1, p. 7). Toen u later tijdens dat onderhoud liet verstaan dat u het interview liever wou stoppen omdat u zich niet goed kon concentreren, werd ook daar rekening mee gehouden. De interviewer beëindigde het gehoor, beloofde u een nieuwe afspraak (CGVS 1, p. 9) en werd door uw advocaat geprezen voor deze tactvolle aanpak (CGVS 1, p. 10). Het tweede persoonlijk onderhoud, twee maanden later, verliep zonder enig probleem. Hoewel u nogmaals verwees naar uw psychologische problemen, meer bepaald naar uw angsten, slaapstoornissen en piekergedachten, diende u geen extra pauze aan te vragen en kon het onderhoud zonder significante moeilijkheden worden afgewerkt. U gaf daarbij telkens duidelijk antwoord op de gestelde vragen. Toen u op een bepaald moment aangaf dat u zich in het algemeen niet kan concentreren op bepaalde details, laste het CGVS op eigen initiatief een bijkomende pauze in (CGVS 2, p. 9). Uw advocaat had aan het einde van het persoonlijk onderhoud voorts geen opmerkingen over het verloop ervan en*

*verwees louter naar uw psychologische problemen die een terugkeer naar Griekenland in de weg zouden staan (CGVS 2, p. 13).*
*Conform bovenstaande bevindingen werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen."*

Verzoeker slaagt er hoegenaamd niet in om afbreuk te doen aan deze motieven. Verzoeker kan immers niet gevolgd worden waar hij in zijn verzoekschrift betoogt dat er geen rekening is gehouden met zijn (psychologische) kwetsbaarheid tijdens zijn persoonlijk onderhoud, noch tijdens de inhoudelijke behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming.

Zo werd verzoeker bij aanvang van zijn eerste persoonlijk onderhoud gevraagd of hij in staat was om het gesprek verder te zetten, waarop hij bevestigend antwoordde (AD, stuk 4, Bijkomende informatie, notities van het persoonlijk onderhoud *d.d.* 17 september 2025 (hierna: NPO I), p. 2). Toen hij vervolgens aangaf dat hij gestrest was, tijd nodig had om te antwoorden en niet helemaal bij de les was, werd hem meegedeeld dat hij de tijd mocht nemen om na te denken en dat hij niet snel diende te antwoorden. Ook werd hem meegedeeld dat hij op elk moment om een pauze kon vragen indien hij daaraan nood had (NPO I, p. 2). Verzoeker legde vervolgens een psychologisch attest van het Rode Kruis neer. Verzoeker verklaarde daarbij dat hij zich moeilijk kon concentreren omdat hij kort voordien nieuws had gekregen over een probleem in zijn familie in Gaza. De EUAA-medewerker heeft daarop uitdrukkelijk aangegeven dat verzoeker zoveel pauzes kon vragen als nodig was en dat, indien zou blijken dat hij zich niet kon concentreren, een nieuw onderhoud kon worden georganiseerd. Ook werd rekening gehouden met de opmerking van zijn advocaat dat het voor verzoeker mogelijk te zwaar was om vragen over zijn familie in Gaza te beantwoorden (NPO I, p. 2-3).
Voorts blijkt uit de notities van het eerste persoonlijk onderhoud dat verzoeker, toen hij aangaf dat hij het onderhoud wilde beëindigen omdat hij zich niet goed voelde, hierin werd gevolgd. De EUAA-medewerker stelde voor om enkel nog het onderdeel over de documenten af te ronden en verzoeker daarna uit te nodigen voor een nieuwe onderhoud. Er werd opnieuw een pauze ingelast en na het bespreken van de door verzoeker neergelegde documenten, werd verzoeker uitdrukkelijk gevraagd of hij het onderhoud nog steeds wou stopzetten, waarop hij bevestigend antwoordde en het onderhoud vervolgens werd beëindigd (NPO I, p. 8-9). Aan het einde van dit onderhoud bedankte verzoekers advocaat de EUAA-medewerker overigens uitdrukkelijk voor de tactvolle aanpak (NPO I, p. 10). Aldus blijkt niet dat verzoekers raadsman op dat ogenblik van oordeel was dat het onderhoud op onzorgvuldige wijze was verlopen of dat bijkomende specifieke steunmaatregelen hadden moeten worden genomen (NPO I, p. 8-10).
De Raad stelt dan ook vast dat de EUAA-medewerker tijdens het eerste persoonlijk onderhoud wel degelijk oog had voor verzoekers mentale gemoedstoestand en hem voldoende ruimte heeft gelaten om zijn verklaringen af te leggen. Dat het eerste onderhoud vroegtijdig werd stopgezet, wijst in de gegeven omstandigheden niet op een miskenning van verzoekers psychische problemen, maar toont veeleer aan dat met zijn mentale gezondheidstoestand terdege rekening werd gehouden.

Bij de aanvang van het tweede persoonlijk onderhoud, dat ongeveer twee maanden later werd georganiseerd, verklaarde verzoeker dat het beter ging (AD, stuk 4, Bijkomende informatie, notities van het persoonlijk onderhoud *d.d.* 14 november 2025 (hierna: NPO II), p. 2). Hij verklaarde Cipralexa 10 mg in te nemen en lichtte toe dat dit medicijn hem kalmeerde na gevoelens van angst of stress. Op de vraag of dit medicijn hem tijdens het onderhoud kon beïnvloeden in die zin dat hij de vragen niet volledig zou begrijpen of niet goed zou kunnen beantwoorden, antwoordde verzoeker dat hij dit niet wist en dat hij daar tijdens het onderhoud op zou letten. (NPO II, p. 2). Verzoeker maakte tijdens dit tweede persoonlijk onderhoud opnieuw melding van psychologische klachten, waaronder slaapstoornissen, piekergedachten en angst, waarna hem nogmaals werd meegedeeld dat hij zo nodig een pauze kon vragen (NPO II, p. 3). Wanneer verzoeker tijdens het tweede persoonlijk onderhoud aangaf dat hij zich in het algemeen moeilijk kon concentreren op bepaalde details, heeft de EUAA-medewerker op eigen initiatief een bijkomende pauze ingelast (NPO II, p. 9).
Uit een lezing van de notities van het tweede persoonlijk onderhoud blijkt voorts dat dit onderhoud op normale wijze is verlopen en dat verzoeker in staat was om volwaardige en coherente verklaringen af te leggen. Er werden verzoeker eenvoudige en duidelijke vragen gesteld, die hij kennelijk kon volgen en waarvan hij de logica en inhoud begreep. Verzoeker kon zijn persoonlijke situatie, zijn medische en psychologische klachten, zijn verblijf in Griekenland, zijn werk- en woonomstandigheden aldaar en zijn redenen waarom hij niet naar Griekenland wil terugkeren, uitvoerig uiteenzetten. Wanneer hij zich bepaalde gegevens niet kon herinneren of moeite had met bepaalde vragen, gaf hij dit ook aan, waarna de EUAA-medewerker hem tijd gaf, vragen verduidelijkte of pauzes inlaste. Uit niets kan blijken dat verzoekers psychologische problemen een impact hebben gehad op zijn vermogen om de procedure te begrijpen, de gestelde vragen te beantwoorden of zijn asielmotieven op nuttige wijze uiteen te zetten. Aan het einde van het tweede persoonlijk onderhoud verklaarde verzoeker weliswaar dat hij zich omwille van zijn psychologische toestand niet erg geconcentreerd voelde en het gevoel had dat hij niet alle redenen waarom hij niet kon terugkeren naar Griekenland had vermeld (NPO II, p. 13). Verzoeker bevestigde evenwel dat hij alle aan hem gestelde vragen had begrepen en dat hij de tolk goed had begrepen. Verzoekers advocaat

formuleerde geen opmerkingen over het verloop van het onderhoud, maar stelde integendeel dat verzoeker de gelegenheid had gekregen om over zijn problemen te spreken, dat hij zijn problemen ook had vermeld en dat hij, hoewel dit psychologisch moeilijk voor hem was, zo goed mogelijk op de vragen had geantwoord en goed had meegewerkt (NPO II, p. 13).

De Raad stelt verder vast dat de door verzoeker neergelegde medische en psychologische stukken niet aantonen dat hij niet in staat was om op een volwaardige, functionele en zelfstandige wijze aan de procedure deel te nemen. Het psychologisch attest van het Rode Kruis van 1 september 2025 vermeldt dat verzoeker in januari 2025 drie keer op consultatie ging, dat hij angst, slapeloosheid en intrusieve gedachten ervaart, dat handtrillingen werden vastgesteld en dat volgens de persoonlijke overtuiging van de psycholoog sprake is van posttraumatische stress waarvoor gespecialiseerde opvolging aangewezen is. Dit attest geeft evenwel niet aan dat verzoeker in de onmogelijkheid verkeerde om door het CGVS te worden gehoord, noch dat zijn cognitieve vermogens of geheugenfuncties dermate waren aangetast dat hij niet in staat zou zijn om zijn verklaringen op een zelfstandige en functionele wijze af te leggen. Evenmin wordt in dit attest aangegeven of er, en zo ja welke, concrete passende steunmaatregelen volgens de psycholoog tijdens het persoonlijk onderhoud hadden moeten worden genomen.
Het attest van 10 november 2025, waarin wordt vermeld dat verzoeker arbeidsongeschikt was van 10 november 2025 tot en met 14 november 2025, betreft een tijdelijke werkonbekwaamheid wegens een lichamelijke medische problematiek. Ook dit attest bevat geen aanwijzing dat verzoeker op 14 november 2025 niet in staat was om aan het persoonlijk onderhoud deel te nemen of dat bijkomende procedurele steunmaatregelen noodzakelijk waren. Tijdens dit tweede onderhoud werd verzoeker bovendien uitdrukkelijk gevraagd naar zijn lichamelijke klachten en werd hem meegedeeld dat hij een pauze kon vragen indien hij naar het toilet moest of daaraan nood had (NPO II, p. 3).

Gelet op het voorgaande kan verzoeker niet worden gevolgd waar hij stelt dat de commissaris-generaal geen rekening heeft gehouden met zijn psychologische kwetsbaarheid of ten onrechte geen bijzondere procedurele noden heeft vastgesteld. Er kan niet worden vastgesteld dat verzoeker omwille van zijn mentale gezondheidstoestand, die op zich geenszins wordt geminimaliseerd, niet in staat zou zijn geweest om op een normale wijze zijn procedure om internationale bescherming te doorlopen en/of om gedetailleerde, doorleefde, coherente en geloofwaardige verklaringen af te leggen in het kader van zijn verzoek om internationale bescherming. Verder toont verzoeker niet concreet aan dat er bijkomende steunmaatregelen hadden moeten worden genomen, noch preciseert hij waaruit deze bijkomende steunmaatregelen dan wel hadden moeten bestaan en hoe die van invloed hadden kunnen zijn op de behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming of de in de bestreden beslissing gedane beoordeling. De loutere verwijzing naar stress, concentratieproblemen, medicatiegebruik en een psychologisch attest volstaat niet om aan te tonen dat in zijn hoofde bijzondere procedurele noden bestonden die noopten tot andere of bijkomende steunmaatregelen dan deze waarmee het CGVS reeds concreet rekening heeft gehouden.

Gelet op wat voorafgaat kan worden aangenomen dat de rechten van de verzoekende partij in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd werden, evenals dat zij heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen.

4.6. Zoals reeds aangestipt, is de bestreden beslissing geschraagd op artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker in Griekenland op 3 november 2023 een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend, dat hem op 16 november 2023 de vluchtelingenstatus werd toegekend en dat hij in bezit werd gesteld van een Griekse verblijfsvergunning, geldig tot 15 november 2026 en een Grieks reisdocument, geldig tot 4 maart 2029 (AD, stuk 5, Documenten neergelegd door de verzoeker, nr. 3 en 4; AD, stuk 6, Landeninformatie, Aanvraag derde landen, *Hellenic Republic, Ministry of Migration & Asylum, Information Request Reply*, *d.d.* 25 april 2025).

Er liggen geen concrete elementen voor waaruit blijkt dat verzoeker actueel niet meer over een beschermingsstatus zou beschikken. Evenmin bevat het rechtsplegingsdossier concrete gegevens of verifieerbare elementen die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de aan verzoeker verleende status, noch bevat het enige concrete aanwijzing in die zin.

Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland. Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet.

In dit kader brengt de Raad in herinnering dat het Unierecht steunt op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en

dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen, zoals is bepaald in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Deze premisse impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de in het Handvest erkende grondrechten, met name in de artikelen 1 en 4 van het Handvest, waarin een van de fundamentele waarden van de Unie en haar lidstaten is vastgelegd.

Het beginsel van het wederzijds vertrouwen tussen de Europese lidstaten vereist dat België, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat Griekenland en alle andere lidstaten het Unierecht en met name de door dat recht erkende grondrechten in acht nemen. Bijgevolg moet in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel worden aangenomen dat de behandeling van personen die internationale bescherming genieten in elke EU-lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest, met name de artikelen 1 en 4, met het Verdrag van Genève en met het EVRM (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 83-85, en de aldaar aangehaalde rechtspraak).

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft volgens de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie evenwel een weerlegbaar vermoeden. Er kan immers volgens het Hof van Justitie niet worden uitgesloten dat de werking van dit stelsel in de praktijk in een bepaalde lidstaat grote moeilijkheden ondervindt en dat dus een ernstig risico bestaat dat personen die om internationale bescherming verzoeken in die lidstaat worden behandeld op een wijze die hun grondrechten schendt (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17*, Ibrahim e.a.*, pt. 86).

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist evenwel dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat. Het vermoeden wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, ptn. 50-51; beschikkingen van 13 november 2019, *Hamed en Omar*, C-540/17 en C-541/17, pt. 35).

De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a.*, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101; zie ook HvJ 18 juni 2024, QY/Bondsrepubliek Duitsland, C-735/22, pt. 52-54 ).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a.*, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, *Jawo*, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:
- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in

andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de (voormalige) richtlijn 2011/95/EU (heden hoofdstuk VII van de Verordening (EU) 2024/1347) die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a,* ptn. 91-94 en HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, ptn. 93-97)

4.7. Verzoeker betoogt in essentie dat hij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Hij stipt in deze de algemene situatie van (terugkerende) statushouders in Griekenland, alsook individuele elementen aan.

4.8. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Het Hof van Justitie heeft reeds herhaaldelijk het belang benadrukt van "*objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten*" voor de beoordeling van de vraag of de te verwachten leefomstandigheden die een verzoeker als statushouder in die andere lidstaat zou aantreffen, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a.*, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ptn. 88-89; beschikkingen van 13 november 2019, *Hamed en Omar*, C-540/17 en C-541/17, pt. 38).

Beide partijen leggen heden verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Dit komt overeen met de artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening EU 2024/1347. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd kunnen worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld, waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumenten (zoals gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot

huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (*"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 35 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU en de huidige artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening EU 2024/1347, en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights",* RSA/PRO ASYL, maart 2025; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform 'Taxisnet' (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*ibid.*, p. 253-257).

Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

*Eerste afgifte van een ADET*

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

*Afgifte van een AFM*

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden, en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

*Afgifte en activering van een AMKA*

Een AMKA is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*"Country Report: Greece. Update 2024",* AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van onder meer gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6, (5), van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een

geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6, (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23, nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit één van de volgende documenten: fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,… Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een "*employment hiring certificate from an employer"* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"* van september 2024 worden ook de termen *"intentieverklaring van een werkgever"* en *"werkgeversverklaring"* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c), van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van deze verordening is voldaan (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267; nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening).

*Afgifte van reisdocumenten*

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19; Refugee.info Greece, *Travel Documents Greece, 9 februari 2024*).

*Huisvesting*

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:
- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón,* KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit

onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de volgende drie criteria:
(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresía Apascholísis*, DYPA);
(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal vierentwintig maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan vierentwintig maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan vierentwintig maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van de IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. De IOM heeft ook een *Facebook*-pagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via *Telegram*. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens de IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) én de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.
Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12;*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 (COI Focus Griekenland: *"Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige

documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

*Arbeidsmarkt*

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA. Waar verzoeker in zijn aanvullende nota wijst op het "*circulaire probleem"* dat door RSA wordt gesteld en volhardt in de voorwaarde van een actieve AMKA om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt, wijst de Raad erop dat enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 24 en 34). In de relevante passages worden evenwel geen bronnen genoemd die deze circulaire logica bevestigen. Geen enkele andere bron bevestigt bovendien dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). Het verslag "*Feitenonderzoek*" stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de wet 3655/2008 niet dat de AMKA geactiveerd is, aangezien dat niet mogelijk zou zijn voor personen die voor het eerst werken (AMKA-nota van 16 januari 2026). Statushouders kunnen dus een arbeidscontract tekenen alsook het arbeidscontract uploaden in ERGANI zonder dat een activering van de AMKA is vereist. Daarnaast is voor een eerste tewerkstelling een registratie bij een zgn. e-EFKA vereist (AMKA-nota van 16 januari 2026).

In zoverre verzoeker in zijn verzoekschrift, en opnieuw in zijn aanvullende nota neergelegd ter zitting aanklaagt dat de e-mailuitwisseling tussen het CGVS en de Griekse administratie van 27 oktober 2025, waarop de nota van de verwerende partij met betrekking tot de AMKA-regelgeving is gebaseerd, niet werd neergelegd en hierbij aanvoert dat dit in strijd is met artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli, stelt de Raad vast dat deze kritiek niet langer dienstig is. In de nota van 16 januari 2026 bij de aanvullende nota van de commissaris-generaal wordt het antwoord van mevrouw M. van 27 oktober 2025 weliswaar opnieuw weergegeven, doch blijkt duidelijk dat dit antwoord enkel in de nota werd opgenomen om de achtergrond te schetsen van de nieuwe informatie die werd verkregen van de Griekse autoriteiten op 22 december 2025. Immers omdat het antwoord van mevrouw M. niet overeen leek te komen met de inhoud van de ministeriële verordening van 23 december 2023 (hierna: de AMKA-verordening), werd verdere verduidelijking gevraagd aan de *Reception and Identification Service* van de Griekse asieldienst op 31 oktober 2025. Wegens het uitblijven van een antwoord, nam de verwerende partij vervolgens op 19 december 2025 via e-mail contact op met de *Governor of Asylum Service* (het hoofd van de Griekse asieladministratie), de heer M.K., die op 22 december 2025 via e-mail zijn antwoorden overmaakte. Uit de nota van 16 januari 2025 blijkt duidelijk dat de verwerende partij zich enkel baseert op de meest recente toelichting door de heer M.K. en de vertalingen van de relevante Griekse wetgeving, om te besluiten dat een "*actieve AMKA geenszins een voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een geldige ADET en een AMKA nummer volstaat*." Verzoekers kritiek dat, in strijd met artikel 26 van het voormeld koninklijk besluit, de volledige e-mailuitwisseling met mevrouw M. niet werd meegedeeld, is bijgevolg niet langer relevant

De vragen die op 19 december 2025 door de commissaris-generaal aan de heer M.K. werden gesteld alsook de antwoorden die op 22 december 2025 werden verkregen, werden opgenomen in de AMKA-nota van 16 januari 2025 (p. 3-4). Ook de e-mailuitwisseling zelf werd als bijlage toegevoegd aan de nota. De bewering in de aanvullende nota dat punt 2 uit de e-mail van de heer M.K. zou zijn '*geknipt'*, mist elke feitelijke grondslag. Uit de lezing van de nota alsook van de e-mailuitwisseling blijkt integendeel dat de antwoorden van de heer M.K. op coherente en logische wijze aansluiten bij de door het CGVS gestelde vragen. Er zijn geen aanwijzingen dat delen van zijn antwoord zouden zijn weggelaten of uit hun context gehaald. Uit het geheel van e-mailuitwisseling blijkt verder duidelijk dat er in deze enkel sprake is van een verspringing in de

nummering van de antwoorden van de heer M.K. In de nota en e-mailuitwisseling wordt ook de functie van de heer M.K. als hoofd van de Griekse asieladministratie aangeduid en wordt ook een e-mailadres vermeld. Aldus bevat de AMKA-nota van 16 januari 2026 alle elementen over de informatie die via email werd verkregen en die volgens voormeld artikel 26 van het KB CGVS zijn vereist, met name "*de naam van de gecontacteerde persoon, de contactgegevens en de datum van de e-mails, alsook de relevante vragen en de relevante antwoorden. De activiteiten of de functie van de gecontacteerde persoon moeten beknopt in het administratieve dossier worden beschreven als ze niet direct uit het e-mailverkeer bli*jken. Hierbij wordt nog aangestipt dat de via e-mail verkregen informatie opgenomen in de AMKA-nota van 16 januari 2026 niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek asielrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft. De antwoorden van 22 december 2025 bevatten verwijzingen naar Griekse wetgeving en naar Griekse overheidswebsites. Tevens worden Engelse en Franse vertalingen bijgebracht van delen van de relevante Griekse wetgeving waarnaar wordt verwezen. De AMKA-nota van 16 januari 2026 verschaft bijgevolg voldoende informatie over de bron waarop de commissaris-generaal zich heeft gebaseerd. Een schending van artikel 26 van het KB CGVS kan niet worden vastgesteld.

Waar in de brief van RSA van 16 januari 2026, die verzoeker bij zijn aanvullende nota voegt, wordt gesteld dat een actieve AMKA nodig is voor het verkrijgen van een AMA, wat dan weer nodig is om voor het eerst tewerkgesteld te worden, blijkt deze stelling te berusten op verouderde informatie. Immers RSA baseert zich op een schrijven van de Europese Commissie van 4 december 2023 (stuk 3), dat echter dateert van vóór de nieuwe AMKA-verordening van 23 december 2023 (in werking sinds 1 april 2024). Onder het toen geldende regelgevend kader was tewerkstelling evenwel niet vereist om een AMKA te activeren, hetgeen thans wel het geval is. Pas sinds de inwerkingtreding van deze nieuwe wetgeving wordt de AMKA gedesactiveerd afgegeven ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 21). De Raad wijst erop dat in het recentere '*Verslag Feitenonderzoek statushouders Griekenland'* van september 2024 wordt gesteld dat statushouders voor het dagelijks leven en werk een AMA (*National Insurance Number*) nodig hebben naast een verblijfsvergunning (ADET), een fiscaal nummer (AFM), een sociale zekerheidsnummer (AMKA) en een bankrekening. Een AMA is een sociaal verzekeringsnummer voor werk/sociale afdrachten. Verder wordt gesteld dat een AMA vereist is indien de statushouder voor het eerst gaat werken en dat de statushouder deze ontvangt na registratie bij het register van *Insured Persons of the National Social Security Fund* (ΕΦΚΑ / EFKA). Een afspraak bij een EFKA-afdeling kan telefonisch of per e-mail gemaakt worden en bij de aanvraag voor een AMA zijn volgende documenten nodig: een verblijfsvergunning, een werkgeversverklaring (formulier E3), een AFM, een AMKA, een adresbewijs en een bankrekeningnummer (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 12, 38). *Refugee.Info* vermeldt dezelfde vereiste documenten (zie Refugee.info Greece, *"Health insurance"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 21-22, 51, 64). Beide bronnen, die dateren van na de brief van de Europese Commissie, verwijzen bijgevolg naar een AMKA en niet naar een actieve AMKA als één van de voor te leggen documenten voor het bekomen van een AMA. Eens een AMA-nummer is verkregen, kan de werkgeversverklaring worden gefinaliseerd in een arbeidscontact en worden geüpload in ERGANI om de AMKA te activeren. Uit niets blijkt dat voor de AMA zelf een actieve AMKA nodig is. De activering van de AMKA is een gevolg van de correcte en volledige aangifte van de tewerkstelling, en niet een voorafgaande voorwaarde voor het verkrijgen van een AMA-nummer of voor de aanwerving zelf.

Waar verzoeker in zijn aanvullende nota nog verwijst naar de obstakels en problemen met betrekking tot de toegang tot e-EFKA's, vermeld in de brief van de Europese Commissie van december 2023, stelt de Raad vast dat in de recente bronnen geen melding wordt gemaakt van dergelijke problemen en dat verzoeker geen informatie bijbrengt waaruit kan blijken dat deze problemen in 2026 nog actueel zouden zijn.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

*Sociale zekerheid*

Wat de toegang tot de sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandsstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Aldus blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-27; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventuele inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland in mei 2025 nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.
Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash*

*assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een AMKA alsook een bankrekening hebben (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; "*Country Report: Greece. Update 2025*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

*Gezondheidszorg*

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" (vrije vertaling, zie nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe*").

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat, als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c), van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

*"(…)*

*ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)*" (vrije vertaling, zie nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011*").

In haar nota van 16 januari 2026 over de AMKA-wetgeving betoogt de verwerende partij als volgt:

"*Wat de omzendbrief toevoegt, is dat bij gebrek aan een actieve A.M.K.A., voor begunstigden van internationale bescherming (punt ix van de wetgeving) toegang tot gezondheidszorg mogelijk is op vertoon van:*
*- (a) Een geldige ADET; OF*
*- (b) Een attest van aanvraag tot verlenging van de status; OF*
*- (c) een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van het besluit tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7).*
*Deze bijkomende duiding in de wetgeving van november 2025, bevestigt de conclusies van het CGVS dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve A.M.K.A. Deze wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve A.M.K.A.- vergunning niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA rapport van september 2025 (https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024- update.pdf, p. 24 en 236) duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een 'attestation of application status' wordt afgeleverd.*
*Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (postponment of removal), blijkt uit artikel 23 en 24 van de Griekse asielwet (Law 3907/2011, in het Engels beschikbaar op: https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/2011/en/78894) dat een verklaring aangaande en uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (return decision) hebben ontvangen, en aldus in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigden van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning*"

De Raad merkt hierbij op dat er sprake is van een duidelijk verschil in terminologie en inhoud tussen een "*geldige verblijfsvergunning*" ("*permis de séjour en cours de validité*"), "een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus" ("*demande de renouvellement du statut de protection internationale")* en een "*attestation of application status*" dat slaat op een ontvangstbevestiging van een aanvraag tot verlenging van de verblijfsvergunning ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19). Dat de Griekse overheden deze begrippen door elkaar zouden gebruiken maar dat steeds de verlenging van de verblijfsvergunning wordt bedoeld, is een loutere bewering van de verwerende partij die zij niet verder onderbouwt en dit blijkt in elk geval niet uit de terminologie in de door de commissaris-generaal bijgebrachte Franse vertaling. Zonder bijkomende bronnen die de lezing van de verwerende partij bevestigen – met name dat de voorziene situatie (b) *in casu* van toepassing is – kan voornoemde interpretatie niet zonder meer worden bijgetreden. Overigens moet worden opgemerkt dat de verwerende partij zelf in zijn nota verwijst naar "*een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft gevraagd*" (eigen onderlijning), wat uiteraard niet hetzelfde is als een verlenging van de ADET en zou impliceren dat enkel de initiële periode na de beslissing tot toekenning van internationale bescherming tot de eerste afgifte van de ADET hierdoor zou gedekt zijn.

In deze stand van zaken blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece*, "Living In Greece – Access to healthcare",* beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, *"Health insurance"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 21, 51)

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. p. 49-51, 67; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

*Verlenging van een ADET*

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden wordt een boete van honderd euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch

gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag *normaliter* op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *"Alkyoni II"*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het

verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 16-17).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder, die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachttermijnen.

In de aanvullende nota van de verwerende partij wordt verwezen naar de mogelijkheid sinds november 2021 om een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen, maar het blijkt hier enkel om een aankondiging te gaan; er is geen informatie in het rechtsplegingsdossier dat zulk online platform al daadwerkelijk functioneert ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, juni 2022, p. 14; september 2024, p. 19).

In het AIDA-rapport kan worden gelezen: "*Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries' Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314*." In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,…), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die, bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de Europese Unie wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36-38; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven, maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

4.9. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is. Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad voorts een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, "*een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak*" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *"wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling"* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

4.10. Verzoeker slaagt er hoegenaamd niet in om afbreuk te doen aan het voorgaande. De informatie die verzoeker aanhaalt en waaruit verzoeker citeert is immers dezelfde informatie of ligt grotendeels in dezelfde lijn, en doet bijgevolg op generlei wijze afbreuk aan, als de hierboven vermelde informatie en doorprikt derhalve bovenstaande analyse niet. Ook de recente rechtspraak van de Verenigde Kamers van de Raad, waarnaar in de aanvullende nota van verzoeker verwezen wordt, is mee in rekening gebracht, met dien verstande dat verzoekers ADET nog geldig is, in tegenstelling tot wat in de rechtspraak van de Verenigde Kamers het geval was.

Wat de stelling in het verzoekschrift betreft dat "*het administratief dossier geen informatie of verslagen over Griekenland bevat*", benadrukt de Raad dat in de bestreden beslissing wordt verwezen naar meerdere (actuele) bronnen met betrekking tot de specifieke situatie van erkende vluchtelingen in Griekenland, waaronder het "*Country Report: Greece. Update 2023*" van AIDA/ECRE d.d. juni 2024, het rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*", van RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024, het "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024, de "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*" van de Europese Commissie d.d. 4 april 2025 en het rapport "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL d.d. april 2025. Tevens dient gewezen te worden op de actualisatie van de landeninformatie door verwerende partij per aanvullende nota. De Raad onderstreept voorts dat zowel verzoekende partij als verwerende partij een veelheid aan recente, uitgebreide en gedetailleerde rapporten en informatie aanleveren, die afkomstig zijn van een breed scala aan bronnen. De Raad is dan ook van oordeel dat er te dezen en op heden wel degelijk voldoende actuele, betrouwbare, eensluidende en omvattende informatie voorligt, die toelaat om een gedegen inschatting te maken van de actuele situatie in Griekenland voor begunstigden van internationale bescherming.

Het betoog van verzoeker dat het grootste voorbehoud dient gemaakt te worden bij de "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*" van de Europese Commissie d.d. 4 april 2025 en het AIDA-rapport van september 2025 omdat deze gebaseerd zouden zijn op *"opgesmukte cijfers"* van de Griekse overheden, kan niet worden gevolgd. Deze stelling is een blote, niet-onderbouwde bewering en houdt bovendien geen rekening met het feit dat in de beschikbare landeninformatie verwezen wordt naar een breed scala aan bronnen, waaronder internationale organisaties zoals UNHCR, verschillende ngo's die actief zijn in Griekenland en onafhankelijke waarnemingen gebaseerd op eigen casussen en veldonderzoek. Er is derhalve sprake van een breed bronnengebruik hetgeen maakt dat de beschikbare landeninformatie niet louter steunt op officiële overheidsgegevens, maar eerder een gedifferentieerd beeld schetst van de situatie van statushouders in Griekenland. Het betoog van verzoeker, wiens verzoekschrift doorspekt is met dezelfde landeninformatie, doet hierover niet anders denken. Minstens toont verzoeker niet aan dat hij beschikt over relevante informatie die het bovenstaande beeld dat naar voren komt uit de beschikbare bronnen doorprikt. Immers in de analyse van de voorgelegde landeninformatie wordt, zoals blijkt uit wat voorafgaat, rekening gehouden met de nuances die RSA aanbrengt aan de informatie de Griekse overheden doorgeven aan de Europese instanties.

Wat betreft de kritiek in de brief van verschillende Griekse (hulp)organisaties op het rapport "*Aide aux migrants*", gepubliceerd door Cedoca op 25 juli 2025, waarbij gesteld wordt dat de informatie in het rapport niet (langer) correct en/of actueel is en verzocht wordt om voormeld rapport buiten beschouwing te laten bij de beoordeling van de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland, merkt de Raad op dat verwerende partij noch in de bestreden beslissing noch in haar aanvullende nota's verwijst naar dit rapport. Evenmin steunt de Raad zich in zijn beoordeling op dit rapport.

In de bij het verzoekschrift gevoegde brief van 1 juni 2021 kaarten zes Schengenlidstaten, waaronder België, bij de Europese Commissie de problematiek aan van de toenemende irreguliere secundaire migratiestromen die voortvloeien uit het gegeven dat sinds geruime tijd talrijke personen met een internationale beschermingsstatus in Griekenland doorreizen naar andere EU-lidstaten om er vervolgens opnieuw een verzoek om internationale bescherming in te dienen. De Raad acht de in deze brief vervatte informatie evenwel weinig relevant voor de beoordeling van verzoekers persoonlijke situatie in Griekenland, minstens wat de actuele situatie betreft. Verzoeker heeft de Gazastrook immers pas op 31 augustus 2023 verlaten en zijn vingerafdrukken werden pas eind oktober 2023 in Griekenland geregistreerd in Eurodac.

In zoverre verzoeker in het verzoekschrift verwijst naar twee arresten van de Nederlandse Raad van State van 28 juli 2021 en naar rechtspraak van Duitse hoven om te stellen dat Nederland en Duitsland het interstatelijk vertrouwensbeginsel in twijfel trekken en dat daardoor *de facto* ook geen sprake meer is van interstatelijk vertrouwen dat alle EU-lidstaten zou binden, herinnert de Raad er aan dat dergelijke verwijzing bij gebrek aan precedentenwerking niet dienstig is.

4.11. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden (HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim*, pt. 91). Dit neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermings-verzoek blijft dus aan de orde. In dit verband moet rekening worden gehouden met *"alle gegevens van de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van een verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien. Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden te weerleggen dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie.

4.12. Wat zijn individuele situatie betreft, maakt verzoeker vooreerst niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status in Griekenland. Uit zijn verklaringen noch uit de door hem bijgebrachte documenten kan blijken dat

hij kampt met medische of psychologische problemen die belangrijke negatieve gevolgen zouden hebben voor zijn zelfredzaamheid en autonomie.

In de bestreden beslissing wordt dienaangaande overwogen :

"*Waar u voorts verwijst naar een zekere kwetsbaarheid en meer bepaald naar uw mentale problemen (CGVS 2, p. 3), dient te worden opgemerkt dat het CGVS niet betwist dat u het bij momenten moeilijk heeft. Echter toont u niet aan dat u hiervoor in Griekenland niet zou kunnen worden behandeld. Gevraagd of u tijdens uw verblijf in Griekenland toegang zocht tot medische zorgen, herhaalt u dat u er een moeilijke psychologische periode doormaakte, maar op geen enkel moment hulp zocht (CGVS 2, p. 10). Als het CGVS u vervolgens de vraag stelt waarom u dit naliet, verklaart u dat u op zoek was naar een baan en het beter vond "geen tijd en energie te verspillen aan psychologische hulp" (CGVS 2, p. 10). Dit plaatst uw mentale problematiek toch enigszins in perspectief. Het medisch attest van 1 september 2025 geeft overigens aan dat u in januari 2025 een drietal keer op consultatie kwam bij een psychologe van het Rode Kruis, maar uit niets blijkt dat u nadien nog een psycholoog heeft gezien. U zegt dat u geprobeerd heeft een afspraak te maken, maar dat die afspraken "erg ver weg" zijn (CGVS 2, p. 3). Dat u in staat bent om te gaan werken maar niet om u naar een psycholoog te begeven, toont opnieuw het relatieve karakter van deze beweerde problematiek aan."*

De Raad treedt deze overwegingen, die pertinent zijn en die steun vinden in het administratief dossier, bij. Verzoeker voert in zijn verzoekschrift aan dat hij een bijzondere kwetsbaarheid vertoont omwille van zijn psychologische toestand. Hij wijst erop dat hij afkomstig is uit Gaza, dat zijn familieleden zich daar nog bevinden, dat hij zich grote zorgen maakt om zijn moeder en gehandicapte zus en dat deze situatie bij hem stress, angst, slaapstoornissen en concentratieproblemen veroorzaakt. In het verzoekschrift wordt daarnaast verwezen naar het psychologisch attest van het Rode Kruis en naar algemene documentatie over de psychische kwetsbaarheid van Palestijnen uit Gaza. De motieven van de bestreden beslissing worden door verzoeker hiermee echter niet op dienstige wijze betwist.

De Raad benadrukt vooreerst dat verzoeker tijdens zijn persoonlijke onderhouden werd gevraagd naar zijn psychologische toestand, waarbij hij melding maakte van stress, angst, slaapstoornissen, piekergedachten en concentratieproblemen, alsook van zorgen om zijn familie in Gaza, in het bijzonder zijn moeder en gehandicapte zus (NPO I, p. 2-3 en 6; NPO II, p. 2-3 en 9). Uit zijn verklaringen en uit het door hem bijgebrachte attest van het Rode Kruis blijkt evenwel niet dat zijn psychologische toestand van die aard is dat zijn autonomie, zelfredzaamheid of dagelijks functioneren op ernstige wijze is aangetast. Er dient immers te worden vastgesteld dat verzoeker tot op heden slechts één psychologisch attest neerlegt. In dit attest wordt vermeld dat verzoeker angst, slapeloosheid en intrusieve gedachten ervaart, dat handtrillingen werden vastgesteld en dat hij zich verantwoordelijk voelt voor zijn familie, in het bijzonder voor zijn zus, die zich nog in Gaza bevindt. De psycholoog stelt dat verzoekers zorgen om zijn familie en zijn administratieve situatie hem verhinderen zich in de toekomst te projecteren en besluit, volgens haar persoonlijke overtuiging, dat verzoeker posttraumatische stress vertoont waarvoor gespecialiseerde opvolging in een veilige context aangewezen is. Hiermee levert verzoeker evenwel geen overtuigende, nauwkeurige en ernstige bewijzen aan die de commissaris-generaal, dan wel de Raad, kunnen inlichten over de actuele realiteit, omvang en ernst van zijn psychische problemen. Het attest bevat geen concrete of gedetailleerde informatie over de intensiteit van de aangehaalde symptomen, over de wijze waarop deze symptomen verzoekers dagelijks functioneren aantasten, noch over de specificiteit, frequentie, duur of complexiteit van een noodzakelijke therapeutische behandeling.
Hoewel begrip kan worden opgebracht voor verzoekers onzekere situatie en moeilijk parcours, kan uit het bijgebrachte psychologisch attest niet worden afgeleid dat zijn mentale gezondheidstoestand dermate belangrijke negatieve gevolgen heeft voor zijn zelfstandig functioneren, autonomie en zelfredzaamheid dat hij hierdoor zijn rechten als statushouder in Griekenland niet zou kunnen doen gelden. Zo blijkt uit dit attest niet dat verzoeker arbeidsongeschikt zou zijn. Evenmin blijkt eruit dat verzoeker niet in staat zou zijn om zelfstandig te functioneren of in zijn dagelijkse behoeften te voorzien. Integendeel vermeldt hetzelfde attest dat verzoeker zeer bereid is om middelen te zoeken om zich beter te voelen, zich nuttig te maken en zijn familie te helpen. Voorts wordt daarin aangegeven dat hij vrijwilligerswerk doet, taallessen volgt en via een uitzendbureau werkt. Deze vermeldingen laten niet toe te besluiten dat verzoekers psychologische toestand zijn autonomie of zelfredzaamheid op ernstige wijze aantast.
Bovendien verschaft dit attest geen actueel zicht op verzoekers huidige psychische toestand. Het attest dateert weliswaar van 1 september 2025, maar is gebaseerd op drie consultaties die reeds plaatsvonden op 3 januari, 6 januari en 28 januari 2025. Ter terechtzitting hierover bevraagd stelt verzoeker dat hij in totaal vijf keer op consultatie is geweest bij de psycholoog in het opvangcentrum en dat de laatste consultatie een maand geleden plaatsvond. Gevraagd of hij hiervan een attest kan voorleggen, antwoordt hij evenwel ontkennend. De Raad kan dan ook enkel vaststellen dat thans geen actueel psychologisch verslag voorligt waaruit blijkt dat verzoekers psychologische toestand dermate ernstige negatieve gevolgen heeft voor zijn zelfredzaamheid, dagelijks functioneren en autonomie.

Verzoeker zet ook nergens concreet uiteen in welke mate zijn psychologische problemen hem zouden beletten om zijn rechten in Griekenland te doen gelden, noch wat de impact van deze problemen zou zijn op zijn mogelijkheden om aldaar toegang te zoeken tot werk, huisvesting, gezondheidszorg of ondersteuning. Verzoeker maakt dan ook niet aannemelijk dat hij omwille van zijn psychologische problemen niet in staat zal zijn om bij een terugkeer naar Griekenland zelfstandig in zijn levensonderhoud te voorzien, waardoor hij aldaar in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zou terechtkomen.

Wat verzoekers fysieke gezondheidstoestand betreft, blijkt evenmin dat sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid die tot een andere beoordeling noopt. Het in het administratief dossier vervatte attest van 10 november 2025 vermeldt enkel dat verzoeker tijdelijk werkonbekwaam was van 10 november 2025 tot en met 14 november 2025 en bevat geen aanwijzingen waaruit kan blijken dat verzoeker lijdt aan een medische problematiek die blijvende of actuele gevolgen heeft en verzoekers autonomie, zelfredzaamheid of globaal dagelijks functioneren wezenlijk aantast. Er liggen thans ook geen elementen voor waaruit blijkt dat verzoeker geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zou zijn. Integendeel, uit zijn verklaringen afgelegd bij het CGVS blijkt dat hij tot september 2025 tewerkgesteld was voor een voedingsbedrijf (NPO I, p. 6). Ter terechtzitting hierover bevraagd verklaarde verzoeker nog steeds tewerkgesteld te zijn in de voedingsindustrie, zij het bij een andere firma.

Waar hij betoogt dat hij in een permanente staat van stress verkeert omwille van de huidige situatie in de Gazastrook, het gescheiden zijn van zijn familieleden en de zorgen over hun veiligheid aldaar, stipt de Raad aan dat niet wordt betwist dat deze omstandigheden een psychologische impact kunnen hebben op verzoeker. Gelet op wat voorafgaat, blijkt evenwel niet dat verzoekers psychologische problemen dusdanig ernstig zijn dat zij zijn zelfstandig functioneren, autonomie of zelfredzaamheid wezenlijk aantasten, noch dat zij hem zouden verhinderen om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Waar verzoeker, om te wijzen op zijn bijzondere kwetsbaarheid gelinkt aan de intrinsieke kwetsbaarheid van verzoekers om internationale bescherming afkomstig uit Gaza, rechtspraak van de Raad aanhaalt, wijst de Raad erop dat precedentenwaarde niet wordt aanvaard in het Belgische recht en dat ieder verzoek om internationale bescherming om zijn eigen, individuele merites wordt beoordeeld. De bij het verzoekschrift gevoegde stukken van Ulysse van 3 april 2024 en 20 juni 2024 over de pathogene effecten van de oorlog in Gaza op personen van Palestijnse origine die in België verblijven, alsook de stukken van andere verenigingen en ziekenhuizen uit België en waarin wordt getuigd van de extreme kwetsbaarheid van de Palestijnse asielzoekers (stukken 2.1 tot 2.13), hebben geen betrekking op de persoon van verzoeker en de internationale bescherming die hij reeds geniet in Griekenland. Het gaat om informatie van algemene aard waarin verzoeker zelf niet wordt vermeld. Hoewel verder kan worden aangenomen dat de situatie in Gaza een psychologische impact heeft op verzoeker, benadrukt de Raad dat, gelet op het voorgaande, *in casu* niet blijkt dat verzoeker persoonlijk dermate ernstige psychische problemen ondervindt dat deze zijn zelfredzaamheid en globaal functioneren wezenlijk aantasten.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten. Aldus brengt verzoeker wat betreft zijn persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijk geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

4.13. Verzoeker toont verder niet aan dat hij als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland niet in staat was/is de nodige officiële documenten –– meer bepaald een Griekse verblijfsvergunning (ADET), een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociaal zekerheidsnummer (AMKA) – te bekomen waarmee hij in Griekenland zijn rechten kan doen gelden wat betreft o.a. de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt en onderwijs, laat staan dat hij zou aantonen dat hij hierdoor, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, terechtkwam of bij een terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Zo dient erop gewezen te worden dat verzoeker in het bezit is van zijn Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig tot 15 november 2026, alsook van zijn origineel Grieks reispaspoort, geldig tot 4 maart 2029 (NPO, p. 8; AD, stuk 5, Documenten neergelegd door de verzoeker, nr. 3 en 4; AD, stuk 6, Landeninformatie, Aanvraag derde landen, *Hellenic Republic, Ministry of Migration & Asylum, Information Request Reply*, *d.d.* 25 april 2025). Er ligt niet enig concreet gegeven voor waaruit blijkt dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning thans zou zijn verstreken zodat zijn betoog betreffende de moeilijkheden om deze te hernieuwen bij terugkeer niet dienstig kan worden aangevoerd.

Waar zijn Griekse verblijfsvergunning bijna verloopt, wijst de Raad er op dat de procedure voor een verlenging van de ADET al vanuit het buitenland kan worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (AIDA-rapport, juni 2024, p. 244; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Verzoeker kan bijgevolg in tussentijd al tijdig stappen zetten, al dan niet met hulp van anderen zoals zijn advocaat in België, om zich hierover terdege te informeren alsook zelf actief en tijdig concrete inspanningen te leveren om de verlenging van zijn ADET te bewerkstelligen en te bespoedigen. Uit niets blijkt dat dit voor hem niet mogelijk is en verzoeker toont niet aan dat hij zijn ADET in de toekomst niet zal kunnen laten verlengen. Bovendien toont verzoeker niet aan dat hij reeds stappen heeft gezet om de procedure tot verlenging van zijn ADET op te starten. Verder wijst de Raad er nog op dat verzoeker in Griekenland al een asielprocedure heeft doorlopen, een beschermingsstatus heeft gekregen, alsook een ADET, AFM en AMKA en een Grieks paspoort (AD, stuk 5, Documenten neergelegd door de verzoeker, nr. 3 en 4; AD DVZ, Bijkomende vragen M-status in Griekenland, *d.d.* 21 februari 2025) en dus contact heeft gehad met de Griekse autoriteiten, zodat enige basiskennis met betrekking tot de Griekse administratie kan worden verondersteld

In zoverre verzoeker aanvoert dat hij minstens zes maanden voor het verstrijken van zijn ADET eigenlijk de vernieuwing/verlenging ervan zou moeten vragen, stond het hem vrij om deze stappen reeds te ondernemen. In zoverre hij enige wachttijd zou moeten overbruggen, blijkt dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft. Uit wat hierna wordt besproken, volgt tevens dat verzoeker zelfredzaam is en over een familiaal ondersteunend netwerk beschikt, waarop hij (tijdelijk) kan steunen om bij terugkeer naar Griekenland de eventuele wachtperiode te overbruggen en zich staande te houden.

4.14. Verzoeker verklaart een AFM alsook een AMKA te hebben ontvangen, doch de documenten waaruit zijn AFM en AMKA blijken in Griekenland heeft achtergelaten (AD deel DVZ, Bijzondere vragen M-status Griekenland *d.d.* 21 februari 2025). Dit betreft evenwel een loutere bewering die onmogelijk te verifiëren valt. Gelet op het belang van deze documenten, zoals dit blijkt uit de door hemzelf bijgebrachte informatie, is het ook weinig aannemelijk dat verzoeker deze documenten zonder meer zou hebben achtergelaten.

De Raad benadrukt hierbij dat het AFM een persoonlijk fiscaal nummer is dat eenmalig wordt uitgegeven en bestaat uit negen cijfers (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19). Zelfs indien verzoeker dus niet langer in het bezit zou zijn van het certificaat waaruit dit nummer blijkt, hetgeen niet zonder meer kan worden aangenomen gezien zijn blote beweringen dienaangaande, betekent dit dan ook niet dat het hem toegekende AFM-nummer niet langer bestaat of niet opnieuw zou kunnen worden achterhaald. De Raad benadrukt hierbij dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19). Uit objectieve informatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoeker *in casu*, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming ontvangen. Verder blijkt dat deze AFM geldig blijft wanneer de betrokkene een internationale beschermingsstatus krijgt toegekend en zolang de ADET geldig is. Wel dient de begunstigde van internationale bescherming, wanneer hij in het bezit wordt gesteld van zijn ADET, een afspraak te maken bij het bevoegde belastingkantoor om de gegevens van het AFM bij te werken, hetgeen mogelijk is zolang de ADET geldig is (zie "*Recognised Refugees 2025. March 2025. Access to documents and socio-economic rights*" gepubliceerd door RSA in april 2025, p. 20-21). Uit verzoekers verklaringen blijkt niet dat hij concrete stappen heeft ondernomen om zijn gegevens bij het bevoegde belastingkantoor te laten actualiseren. Verzoeker toont evenwel niet *in concreto* aan dat het voor hem onmogelijk was of is om deze administratieve stap te vervullen. Als de ADET verloopt, wordt het AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA-rapport, maart 2025, p. 21). Aangezien verzoekers verblijfsvergunning niet verloopt voor 15 november 2026, is zijn AFM dus ook geldig tot die datum.

Wat de AMKA betreft, toont verzoeker, die over een geldige ADET beschikt, niet aan dat hij niet de vereiste stappen zou kunnen zetten om zijn sociaalzekerheidsnummer (opnieuw) te bekomen, of, in voorkomend geval, te laten (her)activeren. Wat betreft de mogelijke de-activering van zijn AMKA en waar hij de vereiste benadrukt van het hebben van een wettig verblijf en daarbovenop het aanleveren van bewijs van werkelijk verblijf in Griekenland, alsook van tewerkstelling hiervoor, maakt verzoeker niet aannemelijk dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland geen werk en huisvesting zal kunnen vinden en hij de vereiste documenten niet zal kunnen voorleggen voor het (opnieuw) activeren van zijn AMKA. Hierboven werd er reeds op gewezen dat een intentieverklaring van een werkgever volstaat, dat het voorleggen van een geldige ADET volstaat als bewijs van wettig verblijf en dat het bewijs van verblijf in het land onder meer kan bestaan uit een huurovereenkomst. Gelet op hetgeen hierna wordt uiteengezet in verband met verzoekers autonomie en zelfredzaamheid, blijkt niet dat het voor hem onmogelijk zou zijn de nodige documenten voor te leggen nodig voor de eventuele heractivering van de AMKA en evenmin dat hij de periode nodig om zijn AMKA te heractiveren niet zou kunnen overbruggen zonder in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie

te belanden. De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt voorts dat verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van het (her) activeren van zijn AMKA, wanneer hij daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat (UNHCR Greece*, Living In Greece – Access to healthcare*; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-50). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection,* november 2023, p. 42-43, zoals vermeld in voetnoot 306 van het *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024). NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 50). Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen bij die hier anders over doen denken.

Bij zijn aanvullende nota van 30 maart 2026 voegt verzoeker een brief van RSA van 16 januari 2026, waarin wordt ingegaan op de omzendbrief van 3 november 2025 volgens dewelke statushouders zonder actieve AMKA toch toegang zouden krijgen tot gezondheidszorg op voorwaarde dat zij een certificaat van opschorting van een verwijderingsbesluit kunnen voorleggen. De brief illustreert aan de hand van een casus dat in de praktijk statushouders geen certificaat van de opschorting van een verwijderingsbesluit bij de politie kunnen bekomen omdat zij legaal op het grondgebied verblijven. Deze informatie doet evenwel geen afbreuk aan het feit dat statushouders zonder AMKA of actieve AMKA wel toegang hebben tot spoedeisende hulp en medicatie, en derhalve niet volledig verstoken zijn van medische hulp.

4.15. Zoals in de bestreden beslissing terecht wordt gesteld, volstaat het gegeven, dat verzoeker bepaalde moeilijkheden ondervond, zoals op het vlak van werkgelegenheid of huisvesting, niet om te besluiten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. venmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

Het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigden van internationale bescherming moet in samenhang worden bekeken met het feit dat nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigden zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling in Griekenland kan worden verwacht van verzoeker, die er internationale bescherming heeft verkregen, om de nodige procedures te doorlopen en geduld te oefenen vooraleer hij daaromtrent conclusies trekt. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat hij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt hem in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen hij evenwel niet aantoont. Hij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

In de bestreden beslissing wordt met betrekking tot verzoekers persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland terdege als volgt gemotiveerd:
" *Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer er u internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met bepaalde ernstige feiten en situaties, meer bepaald de slechte leefomstandigheden en het gebrek aan hygiëne in het opvangcentrum waar u verbleef (zie de 17 foto's in de groene map), moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.*

*Waar u voorts verwijst naar een problematische situatie op vlak van werkgelegenheid, huisvesting en integratie, stelt het CGVS vast dat uit uw relaas niet kan worden afgeleid dat u terecht kwam in een situatie van verregaande materiële deprivatie. Toen u nog in het opvangkamp van Sintiki verbleef, had u niet de kans om te werken daar het kamp te ver verwijderd was van het stadscentrum (CGVS 2, p. 6). Echter ging u na het verlaten van dit kamp naar Thessaloniki, waar u uw ADET en reisdocument verkreeg, onderdak vond in een appartement dat u met iemand deelde, en waar u aan de slag kon in de bouw. U werkte gedurende drie maanden als schilder en vloerder voor een man die u echter slechts een deel van het afgesproken uurloon uitbetaalde (CGVS 2, p. 7). U stelt dat er van u werd geprofiteerd omdat dit zwartwerk was, en u aldus geen klacht kon indienen (CGVS 2, p. 7, 8). Na deze episode in Thessaloniki reisde u verder naar Kreta, waar u al snel werk vond in de olijvenpluk. Er werd u een slaapplek voorzien en een maandloon dat varieerde van 900 tot 1000 euro (CGVS 2, p. 8). Omdat u een echte verblijf- en slaapplaats wou bent u vervolgens naar Athene verhuisd. U verbleef er tijdelijk bij een vriend (CGVS 2, p. 8) en ging ondertussen intensief op zoek naar werk. U heeft geen uitzend- of arbeidsbureaus bezocht maar ging elke ochtend naar een specifieke ontmoetingsplaats waar Albanese werkgevers arbeidskrachten kwamen oppikken. U kreeg evenwel niet elke dag werk. Op dagen dat u wel aan de slag kon, kreeg u 25 tot 30 euro uitbetaald (CGVS 2, p. 9). Uiteindelijk zou u ook Athene en Griekenland verlaten omdat u "het gevoel had dat dit niet de plek was om te blijven of zelfs maar een leven op te bouwen, omdat de veiligheid en zekerheid ontbraken" (CGVS 2, p. 9). Dienaangaande beweert u dat drugsdealers u bij hen activiteiten trachtten te betrekken, en u dat niet wou. Het CGVS stelt evenwel vast dat u niets weet over deze personen (CGVS 2, p. 12) en dat u dit gegeven onvermeld liet bij de DVZ, hetgeen de geloofwaardigheid van deze vrees ernstig ondermijnt. Bovendien kan uit uw verklaringen niet blijken dat u ooit het slachtoffer werd van een concreet incident, en rest de vaststelling dat u na het verlaten van het opvangkamp steeds ondernemend was en in staat bleek werk en onderdak te vinden.*

*Wat betreft uw zoektocht naar werk geeft u voorts zelf aan dat u deze beperkte tot het informele circuit. Hiernaar gevraagd, beaamt u dat u zich nooit inschreef in een interimkantoor. Evenmin wendde u zich tot de Griekse openbare dienst voor arbeidsvoorziening DYPA (CGVS 2, p. 9, 10). U stelt dat u te druk bezig was met (zwart)werk, alsook dat u niets wist over interimkantoren (CGVS 2, p. 9, 10). Dit verbaast, nu het CGVS vaststelt dat u in België wel snel het initiatief nam om u in te schrijven bij een uitzendbureau, waardoor u nu (legaal) werkt in een voedingsbedrijf (CGVS 1, p. 6). Verwacht mag worden dat u ook in Griekenland stappen zet om het legaal arbeidscircuit te betreden. Waar u nog verwijst naar de onmogelijkheid om Grieks te leren (CGVS 1, p. 5) (CGVS 2, p. 10), stelt het CGVS vast dat u daartoe zeer beperkte stappen zette. U zegt dat u prioriteit gaf aan het vinden van werk en voorts geen ondersteuning kreeg om de taal te leren (CGVS 2, p. 10). Echter toont u hiermee niet aan dat u zelf een ernstige poging heeft gedaan om taallessen te volgen, en aldus uw kansen op beter werk te vergroten.*

*Gezien deze vaststellingen toont u niet op afdoende wijze aan dat u niet in de mogelijkheid zou zijn (geweest) om tewerkstelling of huisvesting te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien u toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen u evenwel niet aantoont. U toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. U toont niet aan dat u, buiten uw wil en haar persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen.*

*Wat de toegang tot huisvesting betreft, herinnert het CGVS eraan dat, hoewel de toegang tot huisvesting en fatsoenlijke materiële omstandigheden voor personen die om internationale bescherming verzoeken, gewaarborgd is, een dergelijke verplichting niet bestaat ten aanzien van personen die internationale bescherming genieten (art. 34, lid 1, van de kwalificatierichtlijn). Uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat artikel 3 niet kan worden uitgelegd als een verplichting voor de Hoge Verdragsluitende Partijen om een recht op huisvesting te garanderen aan alle personen die onder hun rechtsmacht vallen, en dat hieruit geen algemene plicht kan worden afgeleid om vluchtelingen financiële bijstand te verlenen zodat zij een bepaald levenspeil kunnen handhaven (EHRM, Samsam Mohammed Hussein e.a. tegen Nederland en Italië, 2 april 2013, §70). Begunstigden van internationale bescherming moeten in principe hun opvangcentrum 30 dagen na de toekenning van hun status verlaten. Verder bestaat er in beperkte mate ondersteuning door het HELIOS+-programma, de opvangcentra voor daklozen, lokale initiatieven en ngo's. Bijgevolg is de meerderheid van de begunstigden van internationale bescherming "self-accommodated" en verblijft zij in informele huisvesting (zie Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in september 2024).*

*Het enkele feit dat de Griekse autoriteiten u bij uw terugkeer geen huisvesting zullen garanderen, volstaat dan ook niet om aan te tonen dat u zou worden blootgesteld aan een situatie die kan worden gelijkgesteld met onmenselijke behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. Het is aan u om aan te tonen dat u volledig afhankelijk zult zijn van overheidssteun en dat de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten ertoe zou leiden dat u, ongeacht uw wil en persoonlijke keuzes, in een situatie van extreme materiële ontbering zou brengen, waardoor u niet in uw meest elementaire behoeften, zoals eten, drinken, wassen en huisvesting, zou kunnen voorzien en waardoor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden aangetast of in een staat van verval zou raken die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin HvJ-EU, 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 90).*

*U maak niet aannemelijk dat u daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in uw elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat u zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Het CGVS beschikt evenmin over aanwijzingen dat u verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Uw situatie kan dan ook niet worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak).”*

Aldus blijkt dat de commissaris-generaal in de bestreden beslissing wel degelijk omstandig heeft gemotiveerd waarom verzoekers voorzienbare levensomstandigheden in Griekenland niet beantwoorden aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid, die dient te worden bereikt opdat er sprake zou zijn van een ernstig risico op onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Verzoeker brengt geen valabele elementen bij die voorgaande concrete motieven en vaststellingen *in casu* kunnen ombuigen. Door in het verzoekschrift te verwijzen naar algemene landeninformatie, zijn reeds afgelegde verklaringen te herhalen en louter aan te geven dat hem niet kan worden verweten niet in Griekenland te hebben willen blijven, brengt hij geen dienstige elementen aan die een ander licht kunnen werpen op de bevindingen van de commissaris-generaal inzake de niet-ontvankelijkheid van zijn beschermingsverzoek.

Waar verzoeker opwerpt dat hij geen enkele vorm van ondersteuning heeft gekregen, laat hij na om concreet aan te tonen dat hij ernstige en volgehouden pogingen heeft ondernomen om zich te informeren of zich te wenden tot Griekse overheidsdiensten of hulporganisaties die hem hadden kunnen bijstaan bij het uitoefenen van de rechten en voordelen die aan zijn internationale beschermingsstatus verbonden zijn. In het bijzonder toont verzoeker niet aan dat hij de middelen die zijn status en het Griekse recht hem bieden om toegang te krijgen tot huisvesting, tewerkstelling, gezondheidszorg, taallessen of ondersteuning daadwerkelijk heeft benut, laat staan uitgeput. Wat zijn zoektocht naar werk betreft, blijkt uit zijn verklaringen dat hij in Thessaloniki werk vond in de bouwsector via een persoon met wie hij een appartement deelde. Hij verklaarde dat hij als schilder en vloerder werkte, maar slechts gedeeltelijk werd betaald en meende dat van hem werd geprofiteerd omdat het om zwartwerk ging (NPO II, p. 7-8). Vervolgens trok hij naar Kreta, waar hij naar eigen zeggen snel werk vond in de olijvenpluk, waarbij hem een slaapplaats werd voorzien en hem een loon van 900 tot 1000 euro per maand werd beloofd (NPO II, p. 8). In Athene ging hij naar eigen zeggen intensief op zoek naar werk, maar beperkte hij zich daarbij tot informele ontmoetingsplaatsen waar onder meer Albanese werkgevers arbeidskrachten kwamen ophalen. Op dagen waarop hij werk vond, kreeg hij 25 tot 30 euro uitbetaald (NPO II, p. 9). Uit deze verklaringen blijkt aldus dat verzoeker wel degelijk in staat was om werk te zoeken en, zij het in het informele circuit, ook werk te vinden. Tegelijk blijkt hieruit niet dat verzoeker ernstige en volgehouden stappen heeft gezet om toegang te krijgen tot het reguliere arbeidscircuit. Verzoeker schreef zich niet in bij een interimkantoor en wendde zich evenmin tot de Griekse openbare dienst voor arbeidsvoorziening DYPA. Zijn verklaring dat hij te druk bezig was met het zoeken naar werk of met zwartwerk en niets wist over interimkantoren, volstaat niet om aan te tonen dat hij de in Griekenland beschikbare mogelijkheden om regulier werk te zoeken daadwerkelijk heeft benut (NPO II, p. 9-10). Dit geldt des te meer nu verzoeker in België wel snel het initiatief nam om zich in te schrijven bij een uitzendbureau, waarna hij legaal werk vond in een voedingsbedrijf (NPO I, p. 6). Ook wat taallessen betreft, blijkt niet dat verzoeker ernstige en volgehouden stappen zette om de Griekse taal te leren. Hij verklaarde dat hij prioriteit gaf aan het vinden van werk, dat hij geen ondersteuning kreeg om de taal te leren en dat hij daarvoor geen tijd had, maar hij toont hiermee niet aan dat hij zelf ernstige pogingen heeft ondernomen om taallessen te volgen en aldus zijn kansen op reguliere tewerkstelling en integratie te vergroten (NPO II, p. 10).

De Raad acht het niet onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling, te verwachten dat hij inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit zijn verklaringen en zijn gedrag blijkt evenwel niet dat verzoeker, in de periode waarin hij in Griekenland verbleef als begunstigde van internationale bescherming, voldoende inspanningen heeft geleverd om legale tewerkstelling en duurzame huisvesting te vinden of om de taal te leren, noch kan blijken dat hij voldoende ernstige stappen heeft gezet om er zijn rechten te doen gelden en ondersteuning te vragen aan de Griekse overheid of hulporganisaties in zijn zoektocht naar werk, huisvesting, of enige andere hulp. Verzoeker maakt dan ook niet op concrete wijze aannemelijk dat hij door de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, in de onmogelijkheid was om zijn rechten in Griekenland te doen gelden en terecht is gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelde om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit bij een terugkeer naar Griekenland het geval zou zijn.

4.16. Verzoeker, die geen blijk geeft van een bijzondere kwetsbaarheid, toont bovendien niet aan dat hij niet over de nodige zelfredzaamheid beschikt om bij een terugkeer naar Griekenland in zijn levensbehoeften te voorzien, minstens liggen er geen overtuigende elementen of stukken voor die op het tegendeel wijzen. Vooreerst blijkt dat verzoeker een achtentwintigjarige man is, die in Gaza zijn middelbare school heeft

afgerond en vervolgens een bacheloropleiding IT aan de universiteit Al Azhar in Gaza heeft gevolgd. Verder verklaarde hij dat hij in Gaza zijn geld verdiende als uitbater van een telefoonwinkel (NPO I, p. 6). Hieruit blijkt dat verzoeker reeds voor zijn komst naar Europa over een zekere scholing en werkervaring beschikt. Daarnaast heeft verzoeker blijk gegeven van de nodige organisatorische en administratieve zelfredzaamheid. Zo slaagde hij erin om Gaza te verlaten en via Egypte en Turkije naar Griekenland te reizen (AD DVZ, Verklaring DVZ *d.d.* 21 februari 2025, p. 12, vraag 33). In Griekenland doorliep hij de procedure om internationale bescherming te verkrijgen en werd hij op 16 november 2023 als vluchteling erkend. Tevens werd hij in het bezit gesteld van een Griekse verblijfsvergunning en een Grieks reisdocument, i.e. documenten die niet louter automatisch worden uitgereikt, maar waarvoor bepaalde administratieve stappen dienen te worden ondernomen. Bovendien wist hij zich zelfstandig te verplaatsen tussen verschillende eilanden en steden, waaronder Thessaloniki, Kreta en Athene (NPO II, p. 6). Verder verklaarde hij dat hij in Thessaloniki onderdak vond in een appartement dat hij met iemand deelde en er aan de slag kon in de bouwsector (NPO II, p. 6-7). Vervolgens reisde hij naar Kreta, waar hij werk vond in de olijvenpluk en waar hem een slaapplaats werd voorzien (NPO II, p. 8). Nadien verbleef hij tijdelijk bij een kennis in Athene (NPO II, p. 8-9). Zonder afbreuk te doen aan de moeilijke omstandigheden die verzoeker in Griekenland heeft gekend en aan zijn verklaringen dat hij niet steeds volgens de gemaakte afspraken werd betaald, blijkt hieruit dat hij niet volledig verstoken bleef van werk of onderdak. Verzoeker verklaarde voorts dat hij in België Nederlandse taallessen volgde en dat hij, nadat hij zijn oranje kaart had ontvangen, naar een uitzendbureau ging, zijn cv afgaf en vervolgens snel werk vond in een voedingsbedrijf (NPO I, p. 6). Ter terechtzitting verklaarde hij bovendien nog steeds werkzaam te zijn in de voedingsindustrie, zij het bij een andere firma.
Verder blijkt uit zijn verklaringen dat zijn familieleden hem tijdens zijn verblijf in Griekenland financieel ondersteunden door hem elke twee tot drie maanden een bedrag van 250 euro over te maken, waarbij hij in Griekenland in totaal een bedrag van 980 euro ontving om in zijn basisbehoeften te voorzien (NPO II, p. 5). Aldus blijkt dat verzoeker, in tegenstelling tot wat hij in zijn verzoekschrift voorhoudt, niet volledig verstoken is van ondersteunend familiaal netwerk. Hij maakt niet concreet aannemelijk dat hij bij een terugkeer naar Griekenland, indien nodig, niet opnieuw (minstens tijdelijk) op dergelijke ondersteuning zou kunnen rekenen. Hoe dan ook kan, zelfs indien zijn netwerk hem momenteel niet (nogmaals) financieel zou kunnen ondersteunen, gelet op het voorgaande redelijkerwijze worden aangenomen dat verzoeker over voldoende vaardigheden, autonomie, zelfredzaamheid en aanpassingsvermogen beschikt om ook zonder tijdelijke financiële steun de moeilijkheden waarmee hij bij een terugkeer naar Griekenland mogelijks geconfronteerd kan worden het hoofd te bieden. Er kan weliswaar worden aangenomen dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland mogelijk bepaalde aanpassingsmoeilijkheden zal kennen. Tevens kan worden aangenomen dat het van hem enige inspanning zal vergen om zijn leven op te bouwen in Griekenland en er de taal aan te leren. Echter, gelet op de voorgaande vaststellingen, moet verzoeker in staat worden geacht om bij terugkeer naar Griekenland een duurzaam bestaan uit te bouwen en er in zijn levensonderhoud te voorzien, minstens liggen er geen overtuigende elementen of stukken voor die wijzen op het tegendeel. Verzoeker maakt dan ook niet aannemelijk dat hij bij een terugkeer naar Griekenland door de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie zal terechtkomen.

4.17. Waar verzoeker omtrent het HELIOS+-programma aanvoert dat hij, zelfs indien hij de voorwaarden zou vervullen, geen effectieve toegang tot dit programma zal krijgen, aangezien de beschikbare plaatsen voor het jaar 2025 in juli bijna waren ingevuld, stelt de Raad vast dat dit betoog niet volstaat om aan te tonen dat hij bij terugkeer naar Griekenland in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie zal terechtkomen. Uit de door verzoeker aangehaalde informatie blijkt dat het HELIOS+-programma ondersteuning biedt gedurende maximaal twaalf maanden en openstaat voor registratie voor personen die in de afgelopen twee jaar internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland hebben gekregen, waarbij de concrete registratietermijn afhankelijk kan zijn van de regio en maximaal vierentwintig maanden bedraagt. Verzoeker werd op 16 november 2023 in Griekenland erkend als vluchteling en verliet Griekenland op 9 november 2024. Aldus heeft hij Griekenland verlaten ongeveer één jaar na de toekenning van zijn beschermingsstatus. Hij toont evenwel niet aan dat hij tijdens zijn verblijf in Griekenland daadwerkelijk heeft geprobeerd toegang te krijgen tot het HELIOS-programma of tot andere vormen van integratieondersteuning, noch dat hij, mits het vervullen van de vereiste voorwaarden, er geen recht op had. Hoe dan ook, dat verzoeker bij terugkeer geen toegang meer zal hebben tot het Helios-programma, toont verder geenszins aan dat verzoeker zich bij terugkeer naar Griekenland niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties bij terugkeer naar Griekenland. Verzoeker overtuigt geenszins van het tegendeel. Zijn betoog dat hij geen beroep meer zal kunnen doen op enige vorm van ondersteuning, ontbeert dan ook feitelijke grond.

4.18. Een algemene verwijzing, zoals in het verzoekschrift van verzoeker, waarbij naar verschillende rapporten met algemene landeninformatie wordt verwezen en naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de gebreken inzake ondersteuning (hetgeen in bovenstaande analyse ook mee in rekening is genomen), volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een

terugkeer dreigt terecht te komen. Dit dient *in concreto* te worden aangetoond, waartoe verzoeker in gebreke blijft. Verzoeker toont niet aan dat, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, hij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomen die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91).

4.19. Waar verzoeker in zijn verzoekschrift op algemene wijze gewag maakt van discriminatie en racisme, merkt de Raad op dat hieruit evenmin kan blijken dat verzoeker hierdoor, in geval van terugkeer naar Griekenland, zal terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. Vreemdelingen kunnen in Griekenland, net als in andere lidstaten, worden geconfronteerd met discriminatie, racisme, xenofobie of criminaliteit maar dit leidt niet tot het besluit dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van hen niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zouden zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkenen bij situaties van discriminatie, racisme, xenofobie of criminaliteit. Het vermoeden dat hun grondrechten als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, impliceert tevens dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits verzoeker uiteraard de nodige stappen zet indien hij slachtoffer wordt van dergelijke daden.

4.20. Het feit dat, zoals in het verzoekschrift wordt aangevoerd, het recht op gezinshereniging in Griekenland volledig ineffectief is, toont verder niet aan dat Griekse statushouders, zoals verzoeker, aan een met artikel 4 van het EU-Handvest van de Grondrechten strijdige behandeling zouden worden onderworpen en dat hij in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zouden/dreigen te belanden. Dit gegeven op zich bereikt als dusdanig niet de vereiste drempel van zwaarwegendheid. Bovendien blijkt niet dat statushouders in Griekenland in deze lidstaat geen gerechtelijke of andere stappen zouden kunnen ondernemen indien zij menen dat hen onterecht de toegang tot een dergelijke procedure wordt ontzegd of bemoeilijkt.

4.21. De verwijzing naar internationale rechtspraak en rechtspraak van de Raad is evenmin van die aard dat zij afbreuk kan doen aan het voorgaande. De appreciatie van de feiten in het licht van de bestaande situatie in Griekenland gebeurt in het kader van een individuele beoordeling van de zaak die voorligt in elk stadium van de asielprocedure. Feiten en elementen eigen aan elk concreet beschermingsverzoek zijn bepalend bij de beoordeling van het dossier. Voormelde analyse van de situatie in Griekenland is gesteund op de informatie zoals aangebracht door beide partijen.

4.22. Voorts voert verzoeker geen concreet verweer tegen de motieven van de bestreden beslissing met betrekking tot de overige door hem in de loop van de administratieve procedure neergelegde documenten. Deze motieven vinden steun in het administratief dossier, zijn pertinent en terecht en blijven, wegens gebrek aan dienstig verweer, onverminderd overeind.

4.23. Verzoeker maakt, gelet op de gedane vaststellingen, niet *in concreto* aannemelijk dat hij daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in zijn elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat hij bij terugkeer naar Griekenland zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Verzoeker maakt zodoende niet op overtuigende wijze aannemelijk dat hij bij terugkeer naar Griekenland, wegens de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten en buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zal terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.

Evenmin maakt hij aannemelijk dat er *in casu* sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugkeer naar Griekenland wegens een bijzondere kwetsbaarheid zal worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. In tegenstelling tot wat verzoeker meent, worden er geen voldoende concrete, individuele elementen voorgelegd die van aard zijn om het vermoeden te weerleggen dat hij zich kan beroepen op zijn beschermingsstatus in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat hij niet terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien.

4.24. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt door verzoeker niet weerlegd. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet op de individuele situatie van verzoeker in de weg staan. Zijn beschermingsverzoek dient bijgevolg op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

4.25. Een schending van artikel 4 van het Handvest en van artikel 3 van het EVRM wordt niet aangetoond. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt.

4.26. Aangezien verzoeker internationale bescherming geniet in Griekenland, is er in België geen behoefte aan internationale bescherming. In deze omstandigheden blijkt niet dat verzoeker zich nog dienstig kan beroepen op een schending van artikel 1, A van het Vluchtelingenverdrag en van de oude artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet, die betrekking hebben op het beoordelen of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst. Dergelijke beoordeling dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden, dat de aan verzoeker toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoeker is op dit punt in gebreke gebleven.

4.27 Uit het voorgaande blijkt dat verzoeker niet aannemelijk maakt dat de commissaris-generaal op basis van een niet correcte feitenvinding of op kennelijk onredelijke wijze tot de bestreden beslissing is gekomen. De schending van de materiële motiveringsplicht kan niet worden aangenomen.

4.28. Een schending van het redelijkheidsbeginsel kan evenmin worden volgehouden, aangezien de bestreden beslissing niet in kennelijke wanverhouding staat tot de motieven waarop zij is gebaseerd. Deze motieven zijn deugdelijk en vinden steun in het administratief dossier.

4.29. Uit het administratief dossier blijkt dat verzoeker werd gehoord op het Commissariaat-generaal. Tijdens een persoonlijk onderhoud kreeg hij de mogelijkheid in het Arabisch uiteen te zetten waarom artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet in zijn specifieke situatie niet van toepassing is en zijn argumenten kracht bij te zetten, kon hij nieuwe en/of aanvullende stukken neerleggen en heeft hij zich laten bijstaan door zijn advocaat. De Raad stelt verder vast dat de commissaris-generaal zich voor het nemen van de bestreden beslissing heeft gesteund op alle gegevens van het administratief dossier en op alle dienstige stukken. De commissaris-generaal heeft het beschermingsverzoek van verzoeker op een individuele wijze beoordeeld en zijn beslissing genomen met inachtneming van alle relevante feitelijke gegevens van de zaak. Het betoog dat de commissaris-generaal niet zorgvuldig tewerk is gegaan kan bijgevolg niet worden bijgetreden.

4.30. Uit wat voorafgaat blijkt dat er geen essentiële elementen ontbreken waardoor de Raad niet over de grond van het beroep zou kunnen oordelen. Verzoeker heeft evenmin aangetoond dat er een substantiële onregelmatigheid aan de bestreden beslissing zou kleven in de zin van oud artikel 39/2, § 1, 2° van de Vreemdelingenwet, thans artikel 2.60, § 2 van de wet van 17 juni 2026 betreffende de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. De Raad ziet geen redenen om de bestreden beslissing te vernietigen en de zaak terug te zenden naar de commissaris-generaal. De overige aangevoerde schendingen kunnen hier, gelet op het voorgaande, dan ook evenmin leiden tot een vernietiging van de bestreden beslissing.

**OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:**

**Enig artikel**

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op veertien september tweeduizend zesentwintig door:

| | |
|---|---|
| K. ALLYNS, | wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken, |
| C. VAN DEN WYNGAERT, | griffier. |

| | |
|---|---|
| De griffier, | De voorzitter, |
| C. VAN DEN WYNGAERT | K. ALLYNS |